

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 15 d. BROJ 443

**PLIJEN
U KANJONU**

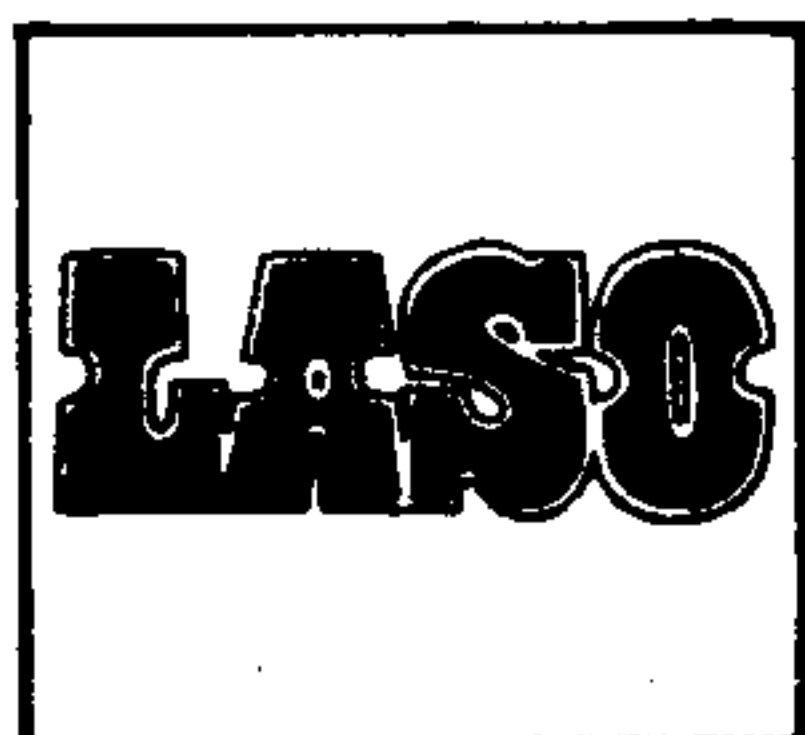

Hondo Latimer:

PLIJEN U KANJONU

LASO 443

HONDO LATIMER: **PLIJEN U KANJONU**

Naslov originala: **POKERGESICHT-GUY**

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Copyright: Zauberkreis Verlag, Rastatt,
posredstvom G. P. A. München

Prijevod: Stanko Juriša

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: **Marcel Čukli**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr Vladimir Anić,
Ljudevit Bauer (predsjedavajući), Nenad Brixy, Tomislav Butorac, dr Adolf Dragičević, inž. Vesna Gazdag,
Marija Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan, Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender. – **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Borivoj Jurković**

LASO -Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a »Vjesnik« n.s.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva: »Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n.su-b.o. i OOUR TM n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) »Vjesnikova« Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 780 d ili 702 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 390 d ili 351 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR »Vjesnik«, Interna banka, s oznakom za »Laso«. Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00 HFL 37,00, US\$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za »Laso«).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d, c/b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 – 1973. od 26. XI 1973.

LASO 443 izlazi 9. 4. 1982.

I

Netko je vikao: »Stoj!«, kočnice Bensonove poštanske kočije oglasile su se cviležom, konji iz zaprege počeli su klizati stražnjim nogama, podižući oblake ciglene prašine. Iz zaklona u grmlju iskočila su trojica maskiranih s puškama u ruci.

Pratilac Paul Bob bio je prije malo vremena zamijenio vozača. Kad je kočija stala, Bob je ispustio uzde i neočekivano trgnuo svoju sačmaricu. No jedva je kundakom dodirnuo rame, kad je najbliži razbojnik otvorio paljbu. Činilo se da se vozačko sjedalo rastače, ali Paul je uspio isprazniti obadvije cijevi i sačma je pokosila strijelca.

Istoga trenutka počeo je pucati razbojnik s druge strane. Bud Philpot skočio je sa sjedala kao da ga je ujela zmija. Pao je glavačke među konje, s krikom koji je presjekao tup udarac. Prestrašeni konji su se propeli i pojurili divljim galopom uz

blag uspon. Kočija se njihala i zanosila, odmičući kao da je vuče stotinu tragova. S njom je banditima otišlo i osamdeset tisuća dolara.

Škrgutanje zubima nije pomoglo, divlja pucnjava za kočijom nije koristila. Paul Bob je opet imao uzde u rukama. Šibao je konje i brzo odmicao. Izrešetana kočija zamakla je za brežuljak. Iza nje su ostala dva leša i dvojica drumskih razbojnika, u bijesu i nemoći.

* * *

Između Tombostonea i Dragoonsa potjera je uhvatila mladića koji je vukao sa sobom mnogo hrane i municije. Svi su bili uvjereni da je šutljivi momak, koji će se poslije toga jednom nazvati Guy Antrim, jedan od preživjelih razbojnika, pogotovu kad je priznao da izmrcvareni konj što ga je jedan jahač vodio na uzici pripada njemu. Kljuse mu je tvrdio je, ukradeno prije nekoliko dana.

Šerif se podrugljivo nasmi-
jao.

– Ukradeno! Pričaj to svojoj
baki!

Mladić je odveden u Tomb-
stone i zatvoren. Ostavili su ga
da se preznojava čekajući sa-
slušanje.

– Ako želiš spasiti glavu –
govorio mu je šerif – moraš
propjevati.

Antrim podigne čelo. Bio je
mlad ali ponosit.

– Behane, ja nisam baba.

– Aha – reče šerif Behan. –
Držim da time želiš napomenu-
ti kako si nedužan. Dobro, pri-
čaj onda svoju priču.

Mladić je pričao. Trojica pri-
jatelja pozvala su ga u lov. Mo-
rao je odbiti poziv jer mu gazda
na ranču nije mogao dati slo-
bodno vrijeme. Prijatelji su ga
tad zamolili da im određenoga
dana donese hranu i municiju.
U međuvremenu ukraden mu
je konj. Morao je uzeti konja s
ranča.

Johnny Behan sumnjičavo
odmahne glavom.

– Gdje su to tvoji prijatelji bi-
li u lovu?

– Dragoons. Trebalo je da se
nađemo u jednom logoru drvo-
sječa.

– Vraški dobro – podrugi-
vao se Behan. – Slučaj, mladac,
tu pričicu možeš mirne duše za-
boraviti.

– Zar niste kod mene našli
hranu i municiju?

– Točno! Našli smo i tvoga
premorenoga konja na Redfiel-
dovu ranču, dan poslije napada

na kočiju. Momče, brbljarija ti
neće pomoći. Reci radije da si
svojima pridržavao konje i kad
si vidio dva mrtvaca, odlučio si
da glavačke pobjegneš. Zami-
sao je bila dobra, ali nisi dospio
dovoljno daleko. Preostaje ti,
dakle, da odaš one kod kočije ili
da budeš obješen zbog poma-
ganja u razbojništvu i umor-
stvu.

Guy Antrim otvori usta da
nešto kaže, no ne izusti ništa.
Šutio je kao zaliven. Oni koje je
smatrao prijateljima nasamari-
li su ga. Ukrali su njegova ko-
nja i tako skrenuli potjeru na
njegov trag. Dakako, ne bi ih
našao ni u logoru drvosječa.
Sad mu ne pomaže ni odavanje
njihovih imena. Ako ih zakon
pronađe, bit će tako bijesni da
može očekivati nove podvale.
Ako ih pak Behan ne uhvati, ići
će na vješala kao sudionik i po-
magač u ubojstvu.

Guy Antrim nije progovorio.
Johnny Behan nije ga odmah
objesio.

Guy Antrim ostade u zatvoru
a njegov ukradeni konj u šeri-
fov koralu. Srećom. Jer neki
mali rančer zagledao se ovdje u
lijepu životinju i zaintačio se da
je dobije. Zato se obratio svom
prijatelju, šerifovu pomoćniku
Woodu, i zamolio ga da mu po-
mogne.

Wood je jedini bio dobrostiv
prema mladom zatvoreniku i
mogao ga je nagovoriti da pro-
da konja, kojega ionako nikad
više neće jahati. Za dobiveni no-

vac neka nađe sposobnoga branitelja.

Wood je doveo mladića u ured i ugovor je bio potpisan. Rančer se uzbuđeno zahvaljivao prijatelju a Guy Antrim je sjedio u kutu i šutio. U nekom je trenutku nezapaženo ustao i šmugnuo van.

* * *

Osam godina prošlo je prije negoli se čovjek koji se sad zvao Guy Antrim vratio u Tombostone. Zbog izdaje u prijateljskom krugu postao je samotnjak, revolveraš bezizražajnoga kartaškog lica.

Došljak bijaše uvjeren da poslije toliko vremena u njemu nitko neće prepoznati mladoga drumskog razbojnika. Promijenio se.

Promijenio se također Tombostone. Nekad izdašne rudnike poplavila je voda. Vojska rudara se raspršila. S njima su nestali i oni koji su živjeli od srebra što se kopalo. Ovdje nije više bilo šerifa Behana, a ni glasovitoga banditskog vođe Curlyja Billa koji je, prema pričanju, zgrnuo neprocjenjivo blago. Ljudi su se ponovo bavili uzgojem goveda. I novi šerif John Slaughter bavio se tim poslom prije negoli je prikopčao zvijezdu poslije nevoljnoga kraja što ga je doživio Earp.

»Crystal Palace Saloon« bio je sad blijeda uspomena na nekadašnje dane. Dok je za jednim stolom guckao piće, Guy Antrim morao je otkriti da ovdje odmah zapažanju svakoga

stranca. Zato mu je šerif koji je stajao kod bara neprestano dobacivao znatiželjne poglede. Neka! Lice Guya Antrima neće naći ni na jednoj potjernici. Prije osam godina nitko nije došao do toga da se napravi fotografija Luthera Kinga Kida, mladoga drumskog razbojnika.

Antrim je pažljivo slušao razgovor za susjednim stolom. Riječ je bila o okladi što ju je jedan Slaughterov pomoćnik sklopio s nekim strancem, čovjekom koji je u Tombostone doveo prvi bicikl. Došljak je tvrdio da će osamdesetak kilometara prijeći brže negoli protivnik na »najprokletijem kljusetu is ove strane pakla«. Vražje kljuse donijelo je svome jahaču pobjedu. Stiglo je dvije i pol minute prije biciklista. Doduše, pri tom je važnu ulogu imalo džepno izdanje pješčane oluje.

Ovdje je Guya Antrima prenuo kreštav glas.

Ispred njega stajao je stariji prosijed čovjek, mršav i visok, svijetlih i lukavih očiju. Dugonja se naslonio na stol i ponovio pitanje:

– Tvoje pokeraško lice nije mi novo, je li?

– Tako, znaš me, je li? – uzvratila Antrim nehajno.

– Čini mi se. Je li, kako si se zvao ondje odakle dolaziš?

– To ti je važno, ha?

– Jest. Zbog valjanih razloga.

Antrim slegne ramenima.

– Guy Antrim, ako ti to što god govori.

Dugonja se široko osmjehne.

— No, da, vjerojatno si nešto promijenio. U ovoj okolini nikad nije bilo čovjeka koji bi se zvao Antrim, ali ti si bio ovdje, prijatelju, siguran sam. Znam te po očima, njih nikad ne zaboravljam. — Čovjek odmahne rukom. — Ali čemu sve to? Nije važno. Htio sam te zapravo pitati, tražiš li posao.

— Možda. Što nudiš?

Čovjek privuče stolac, sjedne i nasloni se laktovima na stol.

— Ja sam Gauze, Jake Gauze.

— Svijetle lukave oči promatrale su Antrima, no njegovo »pokeraško lice«
nije ništa odavalo.

— Gauze.

Jake Gauze pogleda Antrimov revolver.

— Barataš li dobro tom stvarcom?

— Ako je posrijedi takav posao...

— Polako, momče — podigne Gauze ruku. — Ne budi nagao. Slušaj, imam ranč u kanjonu Skeleton. Jesi li čuo za to mjesto? U vremenu Curlyja Billa bio je to omiljen krijumčarski put. Znaš, od čopora je još nešto ostalo i nestaju mi goveda. Zato tražim čovjeka koji, da tako kažem, voli samoću i zna trgnuti pucaljku. Dakle, kako bi bilo...

— Tako da me ne zanima ni takav kraj ni takav posao — reče Guy Antrim odbojnim glasom, prikrivajući njime oduševljenje.

— Čovječe, propustit ćeš do-

bru priliku — navaljivao je Gauze. — Slušaj, daj da ti objasnim. Do vraga, gdje ćeš naići na ponudu koja uključuje to da sam određuješ visinu svoje plaće?

Antrim se postarao da njegovo nepomično lice pokaže iskru zanimanja.

* * *

Dvije noći nakon toga zaustavi Jake Gauze konja i reče:

— Eto, kanjon Skeleton!

Mjesec bijaše visoko, proljevajući svoje blijedo svjetlo. Ušće kanjona zjapilo je ispred stijena poput crnih ralja. Antrim je koješta znao o tomu mjestu. U oživljenim sjećanjima kao da je počeo osjećati miris krvi što ju je ovdje popila zemlja.

Suhonjavi Gauze kao da je čitao Antrimove misli.

— Hja, mnogo je ljudi ovdje zagrizlo u travu. Ovaj, pogrešno, u pijesak, je li? Ali ni oni drugi više nisu na nogama. Curly Bill, Clantonovi, Dick Gray, i kako su se već zvali. Aha, na kraju su podivljali. Njihova pogreška, je li? Zapiši za uši: jamstvo je starosti odlučnost, ne prevelika hrabrost.

Malo poslije toga počeli su ulaziti u kanjon. Gauze je pokazao Antrimu drvo nazvano Hrastom onih koji su izvan zakona. Kora debela bila je izrešetana mecima.

Iz tame je dopiralo tiho žuborenje. Antrim ga osluhne. To je morao biti Skeleton Creek. Uskoro će stići do udoline nazvane Đavolskom kuhinjom.

Kod staroga hrasta odigrao se pokolj u kojemu je zaglavilo devetnaest meksičkih krijumčara. Antrim nikad nije bio na tom mjestu ali je znao što se ovdje zbivalo i bio je uvjeren da bi se snašao zavezanih očiju.

Hrastu je dao ime jedan od članova bande Curlyja Billa. Zvao se Zwing Hunt. Olovo ga je pogodilo u lopaticu. Njegovi su ga odnijeli do hrasta i Billy Ground povio ga je ovdje.

Upravo taj Zwing Hunt privukao je Guya Antrima natrag u ovaj kraj. Ili bolje: ono što je Antrim o Zwingu Huntu saznao.

Jake Gauze zaustavi konja i prekine šutnju.

— Jesi li kad čuo za momka Miguela Garciju? Zvali su ga Don Miguel. Ljudi Curlyja Billa zaskočili su ga ovdje, njega i njegovu karavanu mazgi natovarenih srebrom.

— Ej, čitavu karavanu? Koliko je bilo mazgi?

Gauze slegne ramenima.

— Odakle mi taj podatak? — reče i ušuti.

Antrim se smješкао. Stari Gauze dobro je znao koliki je tovar banda uhvatila taj put. Kad je Garcia pao sa sedla, Gauze nije bio od njega udaljeniji negoli čovjek koji ga je ustrijelio.

Šuteći su jahali blagim zavojem, kad je Antrim naletio na Gauzea koji se zaustavio.

Ispred njih bila je svjetlina i odatle se začuo pucanj, popraćen krikom.

— Lopovi su već ovdje! — procijedi Gauze i potjera konja.

II

Djevojka je stajala u kutu bljedoga lica, držeći u ruci revolver koji se još dimio. Visok i snažan momak odlijepi se od zida i zbací svjetiljku sa stola.

— Upali svjetlo, Kerrik! — vikao je vani Jake Gauze.

— Ti si, Jake? — pitao je Kerrik.

— Do vraga, upali svjetlo! — dreknuo je Gauze.

— Gdje su šibice?

— Na polici pokraj tvoga ramena — reče djevojka mirno.

Šibica je zasjala. Kerrik je našao svjetiljku i pripalio je. Postavljajući je na stol cerekao se djevojci a onda je pogledao svoga druga koji je stajao ukipljen i opipavao okrzotinu na licu, mrmljajući psovke.

— Jakea ostavi meni — rekao je i okrenuo se prema vratima.

Na verandi su se začuli koraci i Gauze se pojavio na tamnim vratima, pognut i bijesan do usijanja.

Djevojka je iza njega opazila sjenu drugoga čovjeka, koji ju je promatrao bezizražajnoga lica.

Gauze je ušao, šibajući pogledom muškarce. Tako ljutitoga djevojka ga još nikad nije vidjela. Stranac se naslonio na dovratnik, zakvačio palac za opasak i opušten motrio zbivanja oko sebe.

— Čovječe — kesio se Kerrik — zašto držiš ovdje divlju mačku. Divlju i vraški zgodnu. No

oduvijek si imao oko za nešto takvo. Znao si što vrijedi pogledati.

Gauze se još borio sa svojim bijesom i šutio.

— Onda, nećeš nam zaželjati dobrodošlicu? — pitao je Kerrik. — Nismo prešli tako velik put zato da se s nama postupa kao sa šepRTLjama. Gdje si sakrio viski? Daj ga na svjetlo i ponašaj se napokon prirodno.

— Idy, jesu li ti lopovi štogod učinili? — pitao je Gauze glasom kao da je promukao.

Djevojka dobaci obojici preziran pogled i zaniječe glavom.

— Sigurno nisu?

Djevojka porumeni u licu.

— Jednome su pale na um lu-
de zamisli, no brzo sam ga opametila.

Djevojka zabaci bujnu kestenjavu kosu i spremi revolver.

— To su tvoji prijatelji, Jake? —
— pitala je zajedljivo.

Kerrik se nasmijao. Bio je snažan, prsat dovoljno da tako reagira na ljutnju takvoga kolca kakav je Jake Gauze. Ponovo se cerekao kad je Gauze rekao:

— Prste k sebi, jeste li čuli?

— Ah, prestani — reče Kerrik — i daj napokon taj viski. Tvojoj djevojci neće nitko ništa. Tko je džentlmen na vratima? Mislim da ga nikad nisam sreo.

Gauze se naposljetku opustio. Okrenuo se i rekao Antrimu:

— Dugonogi klipani su Bat Kerrik, rančer. Mršavko koji opipava lice zove se Taiban Cope. Prije, u starom Tombstoneu, muvao se po salunima. A ovaj

ovdje — pokaže Gauze prema Antrimu — moj je novi predradnik.

Antrim kratko kimne. Blijedi kartaški crv pripadao je onima koji su u Tombstoneu obavljali važne poslove za Curlyja Billa. No Kerrik je za Guya bio nepoznanica. Sve je na njemu odavalo revolveraša, pogotovu njegovo drsko držanje i oštar pogled.

— Pobrinut ću se za konje — reče Kerrik i iziđe pokraj Antrima.

Djevojka pride Gauzeu i položi mu ruku na rame. No gledala je u Antrima.

— Nisi li nešto zaboravio, Jake? — rekla je. — Zašto me ne upoznaš s njim?

— Zato što ćeš ovoga trena u svoju sobu i ondje ćeš ostati — obrecnuo se Gauze.

Djevojka podigne glavu i pride Antrimu.

— Ja sam Idy — rekla je osmjehujući se i pružila ruku.

Na svjetlu petrolejke njezina je kosa dobila bakrenast sjaj. Privlačno lice zračilo je životnu radost. Činilo se da od novoga poznanstva nešto očekuje.

— Drago mi je — reče Antrim i ispusti djevojčinu ruku.

Zapravo se nije radovao. Nije mu se svidao djevojčin samosvjesni nastup. Divio se doduše odlučnosti kojom je zauzdavala klatež što se dovukla k Jakeu Gauzeu, ali u muškoj sredini u kojoj je Antrim živio kod žena se cijnila stidljiva čednost.

Djevojka je možda pogadala

Antrimove misli jer su se u njezinim očima pokazale sjene. Ali nasmijala se i rekla:

– Mi ćemo se još bolje upoznati.

– Odlazi u svoju sobu, odmah! – podviknuo je Gauze i podigao koščatu šaku.

Od onoga što je vidio u očima svoga novoga predradnika ruka se odmah spustila.

Gauze se okrenuo i mračno gledao za Idy. Kad su se za njom zatvorila vrata, pogledao je ponovo Antrima. No u njegovu ledenom licu nije bilo ničega. Gauze promrsi nešto i iziđe.

X

Danilo se kad je Antrim dohvatio uzde svoga konja. Po johovu grmlju i topolama još je ležala magla. Lišće drveća bilo je mokro od rose i caklilo se. Neka je ptica negdje pozdravljala dan.

Antrim pogleda oko sebe. Kuća bijaše građena od opeke i osim sobe za dnevni boravak mogla je imati još dvije sobe. U jasenovinom ogradenom koralu kretalo se osam do deset konja. Na strani kanjonske stijene bila je podignuta čvrsta staja. Izgled drveta odavao je Antrimu kako dugo Gauze živi na tom mjestu: jedva duže od jedne godine. Negdje iz staja neki je čovjek fućkao. Vjerojatno Kerrik. Tako bezbrižno ne bi fućkao ni Gauze ni Cope.

Antrim povede konja prema staji. Iza ugla pojavio se Kerrik. Vedrim modrim očima zagledao se u Antrima i upitao ga:

– Dugo poznaš Jakea?

Antrim je šutio kao da razmišlja a onda reče:

– Dovoljno dugo.

Kerrik se lukavo osmijehne, zatim se glasno nasmije, slegne ramenima i ode prema kući.

Dok je rasedljavao konja, Antrim opazi da ga Kerrikovo ponašanje nervira. Potisnuo je te misli i počeo hraniti konja. Ipak je odmah ugledao sjenu na vratima. Trgnuo se. Ugledao je Idy.

– Izišla sam kroz prozor – reče djevojka daveći se u veselom smijehu.

– Bilo bi najbolje da se odmah vratiš istim putem – uzvрати Antrim suhoparno.

– Ne bih baš odmah – zagleda se djevojka začuđeno u Antrima. – Uvijek sam sanjari-la o tako plavim kovrčicama kakve su tvoje.

Antrimov mračan pogled pokazivao je da do tih komplimentata ne drži ništa. Ali djevojka se i nadalje smijala, pružajući Antrimu mogućnost da dobro vidi njezine lijepe zube.

– Ti si iz Teksasa, je li?

– Otac će te...

– Jake Gauze nije moj otac – prekine ga djevojka i prezirno naprci nos. – Moj je otac poginuo u borbi s Apašima prije nekoliko godina. Jake si je utuvio u glavu da ga mora zamijeniti. – Podizanje ramena odavalo je da to ne cijeni osobito. – Moj otac bio je Red Dan Harris – nastavila je ponosno. – Nikad ni u jednom sedlu nije sjedio bolji čovjek. Možeš pitati Ja-

kea, to će ti potvrditi. Jake kaže da nikad nije sreo srčanijega čovjeka. A mislim da je Jake upoznao zaista mnogo ljudi.

– Vjerojatno.

– Možeš se čak i kladiti da je tako. Dakako, on sâm nije ništa drugo negoli ljenivac i zgubidan.

– Zašto si onda kod njega?

– Ah – trgne djevojka ponovo ramenima i nastavi: – Sve u svemu, on se ipak brine o tomu da me ne salijeću kojekakve badavadžije i pri tom sâm ne traži ništa. Malo tko bi se tako ponašao prema mladoj djevojci. Tako se, eto, pomalo slažemo. Teško je jedino što Jake uvijek mora imati pravo.

Antrim nije znao što bi rekao.

U djevojčinim očima zrcalio se ponovo ponos.

– Moj tata bio je Teksašanin – govorila je Idy. – Došao je iz Eagle Passa sa tisuću četiristo meksičkih goveda, mister! – Djevojka se ozarila. Onda je zapitala glasom kao da očekuje potvrđan odgovor: – Ti također dolaziš iz Teksasa, je li?

– Ne – morao ju je razočarati Antrim.

Idy uzdahne.

– Tako bih rado našla Tekšašanku – priznala je prostodušno. – Ovdašnji mi je klatež odvratn. Ah, Eagle Pass! – uzdahnula je. – Tako bih ga rado jednom vidjela. Ne privlači li već i njegovo ime? Kladim se da je Eagle Pass veći grad nego... nego... Kladimo se da ne-

ma većega sjeverno od Mexico Cityja.

– Jesi li bila u Mexico Cityju?

– Bio je Jake. Malo je mjesta u kojima on nije bio. On kaže...

– Bilo bi dobro da misliš o tome – umiješao se Antrim hladno – što će reći ako te zatekne ovdje.

Djevojka ga pogleda otvorenim pogledom i onda reče ljuto:

– Ne razumijem zašto me ne podnosiš.

– Tko to kaže?

– Tvoje ponašanje.

Antrim podigne obrve.

– Što očekuješ od mene? Da te zagrlim i...?

– Savjetujem ti da to ne pokušaš – reče djevojka i uzmakne nekoliko koraka. – Uvjerit ćeš se da moj revolver ne promaši nikad.

– Tako? – reče Antrim i počeo istrljivati konja.

– Pucam barem tako dobro kao ti. Nisi li vidio kako sam udesila onu salunsku uš?

Antrim je radio kao da Idy više nije prisutna.

– Prokleta dobro pokazuješ da nisi Tekšašanin – odsiječe djevojka muški. – Tekšašani su prema ženama ljubazni.

– Znam neke koji nisu.

Idy ga je srdito promatrala.

– Ti si običan nespretnjaković – posprdno će Idy i šutne prema Antrimu jabučastu konjsku balegu. – Ponašanje prema ženama odmah svakoga odaje.

Antrim podigne glavu i reče iznenađeno:

– Tako si već iskusna?

Idy je problijedila od ljutnje. Disala je tako da su prsa gotovo razdirala mušku košulju. No odjednom, na Antrimovo iznenađenje, poče se glasno smijati. Smijala se tako jako i tako dugo da su se na trepavicama pojavile suze.

– Do bijesa! – kašljala je. – Ti si od tvrde vrste, je li? Najtvrdje! Gusta hrastovina! Samo što s toga hrasta oštar pogled ski-da koru.

Dobro je raspoloženje nestalo i djevojka pogleda Antrima kao da će ga probosti.

– Zašto te je Jake zapravo doveo ovamo? Nisi mu prijatelj. On ih nema. Treba li da me štitiš od ništarija koje si je natovarrio na vrat? Mene ili njega? Koga?

X

Antrim spusti ruku sa česalom. Promatrao je djevojku. Što ona zapravo hoće? mislio je. Onda reče ravnodušno:

– To se tebe ne tiče.

– Slutim... – ubrzano će djevojka, ali odmah zašuti.

Idy se brzo okrenula i pošla prema vratima. Antrim je preko njezinih ramena opazio u dvorištu čovjeka koji je upravo silazio sa sedla. Stranac se osvrnuo oko sebe, prišao staji i pogledao unutra.

– Oprostite – reče djevojci i mladiću. – Nisam htio smetati.

– Tražiš nekoga? – upita Antrim.

– Čovjeka koji se zove Gauze. Ljudi su mi rekli...

– Mislim da ćeš ga naći u kući.

Došljak kimne i nesuzdržano pogleda lijevo i desno. Bio je visok i snažan. Lice bijaše opaljeno, ugodno i inteligentno. Kaubojska odjeća što ju je nosio očito je sašivena kod krojača po mjeri. Ponašanje je jednako sigurno odavalo istaknuto razumijevanje za okolinu. Prenaglašeno, mislio je Antrim, preuljudno. Fićfirić, mislio je Antrim.

– Zahvaljujem – reče stranac, nasmiješi se djevojci i podigne šešir. Imao je crnu, njegovanu kovrčavu kosu. Poklonio se teatralno, tako duboko da je Antrim osjetio želju da ga pesnicom udari u lice.

– Vaš sluga, madam – reče stranac ozbiljnim glasom, ponovo se osmijehne, okrene se i pođe prema kući.

Idy ga je zaneseno promatrala.

– Kladim se da je iz Teksasa – rekla je Antrimu. – Aha, sad imamo džentlmena od glave do pete.

– Samo ludu može oduševiti gladak smiješak našminkane lude – promrmlja Antrim neraspoloženo.

– Bla, bla! – reče djevojka i nastavi pogledom pratiti stranca sve dok nije nestao u kući.

Antrim se naglo okrenuo i išao iz staje na stražnja vrata. Ljutio se na samoga sebe. Zašto se ponašao tako prema djevojci,

a za to nije bilo razloga. Bio je razdražljiv zbog dugoga jahanja. Premalo je spavao. Ali to nije nikakvo opravdanje. Groblja su puna takvih ljudi.

Koraćao je kroz šipražje iza staje i popeo se na čistinu zaštićenu trnovitim grmljem. Opružio se. Tvrdo tlo bilo je dobro za tijelo ukočeno od jahanja. Zastvorio je oči i odmah zaspao.

X

Od sunca je nad zapadnim brdima ostao samo odsjaj kad je Antrim ušao u rančерову кућу. Svojim dolaskom prekinuo je razgovor. Svi su bili na okupu. Jake Gauze djelovao je smrknuto.

— Gdje si bio? — upitao je Antrima.

— Pokušao sam nadoknaditi propušteno spavanje. Zovu li ovdje ljude k jelu?

— Kotlu se ne prilazi glavačke — napomene Kerrik.

— Namjeravaš li ti mene opominjati? — upita Antrim.

— Prestanite sa zabadanjem, obojica — odrješito će Gauze.

— Pokeraš, rukuj se sa...

— Sundance — osmehne se stranac, ne pokazujući volju da pruži ruku. — Čim si ušao u ovdašnju igru?

— On je moj predradnik — brzo odgovori Gauze.

Antrim upita:

— Što on traži ovdje, posao?

— On je gost — objasni Gauze.

— Aha.

Antrim nije djelovao tako kao da vjeruje u to. Kerrika je tako-

der svrbjelo iza ušiju. Podigao je obrve i promrsio:

— Jake, vratimo se malo unatrag. Svaka bi budala pogodila zašto si uzeo pokeraša.

— Što se nas nije osobito dojmilo — doda Sundance.

— Ne znam uopće o čemu govorite — reče Gauze mirno, no nije uspio sasvim prikriti uznemirenost.

Kerrik podrugljivo trgne usnicama. Cope, kartaška ajkula, reče:

— Tko uzima revolveraša, ima razloga. Ili se boji ili želi plašiti druge.

— Što kod nas ne uspijeva — cerekao se Kerrik.

Na Gauzeovu koščatom licu zapazio se znoj.

— I što si mu sve ponudio? — zanimao se Sundance.

— Plaću i ništa više — odgovori Gauze.

— Kolika je?

— To se tebe ne tiče — umiješa se Antrim.

— Oho! — graknuo je Kerrik.

— Šutljivac ipak zna govoriti.

Antrim uzvрати upadljivo prijateljski:

— Šutnja je zlato, je li? U njoj se uvijek mogu kriti iznenađenja.

Antrimovo držanje pokazivalo je da je spreman na sve.

— Da, to je moguće — reče Sundance hladno i pogleda Gauzea pogledom koji ga je opario kao vruća voda list. — Ako želiš ostati pri zdravlju, miči nam s očiju toga momka. Ili ćemo mi to uraditi sami.

Sundance ustade i pođe prema vratima. Kerrik i Cope pošli su za njim.

Antrim ispriječi ruku.

– Trenutak, mister. Sve ćemo odmah objasniti. Je li ovo malo prije bio dogovor ili dokono ćaskanje?

Sundance je stajao i smješкао se.

– Zasad običan razgovor.

– Čiji je ovo krov, tvoj ili Gauzeov?

– Jakeov.

– Onda mi naređuje on, a ne ti.

– Prilično si osjetljiv za svoje godine. To je nevolja vas revolveraša, odmah skaćete kao jarci. I to je mnogoga od vas stajalo glave.

Antrim uzvratil smiješak.

– Ti si dakle zreo ćovjek i ne skaćeš kao jarac. Ti si za muški dogovor.

– Ovaj put nisam, momće. Kolać se već ionako dijeli na dovoljno dijelova.

– Ne bih li ja mogao odgristi komad, slagao se ti s tim ili ne?

– Mogao bi slomiti zube.

– Ah, to se moće odmah provjeriti. Trojica protiv jednoga. Prednost je na tvojoj strani.

– Kad se to dogodi, ne zanima me nikakva prednost.

– I što je onda još potrebno da budeš u takvom raspoloženju?

Sundance se posprdno nasmiješio.

– Došao sam ovamo zbog oporavka.

– Tako? – podrugljivo će

Antrim. – Da se ispavaš, je li? Pa da u snu naćeš skicu Zwing-Hunta, ha?

Zavladala je tišina, takva kao da je Antrim navijestio propast svijeta.

– Tako, Gauze ti je, znaći, ipak prićao o tomu – zarećao je Kerrik.

Jake Gauze disao je kao proderani mijeh. Kockar je nervozno poravnavao ovratnik.

Kerrik odgurne stolac i pođe prijeteći prema Antrimu.

– Mislim da je vrijeme...

Antrim ga presijeće smijehom.

– Kerrik, nemaš dovoljno razuma da naslutiš kako uopće ne pripadaš ovamo. Ne zapazaš li to? Na tvojemu mjestu prije bi prilićio Virgil Boucher ili duh Don Miguela Garcije. Oni bi imali što traćiti ovdje.

Od iznenadjenja Gauze razjapi usta. Kerrik je stao kao da ga je pogodio metak. Kockar je izbećio oći. Sundance se poćeo smijati i udarati Kerrika po ramenu.

Kerrik opsuje i odmakne se.

– Ti si prava rijetkost – reće Sundance. – Do vraga, gdje te je Gauze našao?

– Moćda sam našao ja njega

– uzvratil Antrim. – Bilo kako mu drago, morate se pomiriti s tim da sam i ja u igri.

– Jesi li Boucherov partner?

– Moj jedini partner nalazi se ovdje o boku. – Antrim do-dirne kundak. – Pouzdan je i djelotvoran. Kad budeš u stano-vitom raspoloženju, Sundance,

misli na ovo što sam rekao.

Antrim se okrene i ode, prepuštivši društvo međusobnom sumnjičenju i nepovjerenju.

Guy Antrim nije morao nagađati zašto se trojka okupila kod Gauzea. Domamilo ih je ono što i njega: zakopano blago, vrijednost kojega je većina legendi procjenjivala na tri milijuna dolara.

Skica koju je spomenuo nalazila se ispod vrpce Antrimova šešira.

Legendarni razbojnik iz bande Curlyja Billa Zwing Hunt nacrtao je tu skicu na samrtnoj postelji i predao je svome ujaku Virgilu Boucheru. Na drugom komadu papira Hunt je napisao podatke koji su objašnjavali skicu. Taj list poslije je ukraden Boucheru. Boucher je sumnjao u Jakea Gauzea.

Antrim se u sebi osmjehivao. Gauze očito nije mogao naći blago, inače bi davno nestao. Bez skice bilješke su bile bezvrijedne. Unatoč svemu, te upute Antrimu nisu bile potrebne. Zahvaljujući za usluge i dobročinstva, Boucher mu je prije smrti sve to dao usmeno.

U tanjuru je ipak jedna gadna muha, mislio je Antrim s ogorčenjem: jer Boucher nije uspio naći blago iako je imao i skicu i naputke. Uzalud je tražio za oznakama sa skice. Nije ih mogao otkriti.

Antrim podigne sedlo s ograde i stavi ga na konja. Htio je najprije upoznati bliži okoliš.

III

Pognut poput tigra, približavao se Kerrik starom čovjeku.

— Tako, bijedno kopile, sve si izlajao! — govorio je.

Gauze podigne obadvije ruke da se obrani od udaraca. No pogodak ga je trenuso o zid. Užarenih očiju Kerrik se spremao da ga dokrajči, kad se umiješao Sundance.

— To nas neće nikamo dovesti — rekao je.

Kerrik se bijesno obrati Sundanceu:

— Što ti tražiš ovdje? Nitko te nije molio za pomoć.

Sundance se smijao.

— Baš si me ti doveo ovamo. Planirali smo lijep posao, i onda si odjednom nestao. Prošvrljao sam po tvojoj sobi, i što sam našao? Izgužvano Copeovo pismo. U njemu je pisalo da Jake Gauze od nekoga vremena glumi račnera, i to baš u Skeleton Canyonu. Trebalo bi da budete sretni što sam ušao u igru. Naš prijatelj pokeraš vraški bi vas izigrao. Zato meni pripada glavnina. Ali ja nisam takav da to iskoristim. Uzet ću četvrtinu i uljudno se zahvaliti. Dakle, Jake, što ti znaš o tom klipanu?

Gauze se pogrbio.

— Baš ništa — tvrdio je. — Pecao sam ga u Tombstoneu. Bila mi je potrebna pomoć.

— U čemu? — podrugljivo će Cope. — Treba li ti pomoći u brojenju kokoši?

Nešto bolje vratilo se u Gauzeovo lice.

– Nepsrestano mi nestaju goveda – rekao je. – U zadnje vrijeme opet se nešto događa oko Krijumčarskog puta. Neki momci dovode iz Meksika konje i na povratku krađu sve što im dođe nadohvat ruku.

– Kad si uzeo toga momka?
– zanimao se Sundance.

– Prije četiri do pet tjedana – tvrdio je Gauze, pogledavši postrance Kerrika.

– I momak još nema normalno ime i prezime? To te nije zanimalo?

– S imenom ili bez njega on jede jednako – odvažno će Gauze. – Nisam od ljudi koji guraju nos u svačiji džep.

– Trebalo bi da se ubrajaš među one koji znaju zavezati gubicu – obrecnuo se Kerrik.

– Ništa mu nisam odao – nastavi stari Gauze.

– Jesi li u to sasvim siguran, prijatelju? – napomene Sundance.

Gauze se ponovo pogrbio. Iako je Sundance s njim u većini slučajeva razgovarao prijateljski, a maloprije ga je čak zaštitio, njega se bojao više negoli nasilnoga Kerrika.

– Ne shvaćam, zašto mi ne vjeruješ? – žalio se starac.

– Ne cmizdri! Momak zna koješta. Prema tomu, vjerojatnije je da je on upecao tebe negoli ti njega, je li?

– Aha – skrušeno će Gauze.

– Lijepo me namagarčio, dakle. Pustio je da ga oblijećem čitav sat, da bi tek onda prihvatio posao koji sam mu nudio.

– Dobro, prepusti ga sad nama – reče Sundance. – Ali najprije jedno pitanje tebi: Jake, zašto si se naselio baš ovdje?

Oldtimer se nemirno uzvrpio.

– Pa, negdje sam se morao skrasiti. Idy je morala dobiti dom i...

Sundance ga ošine pogledom.

– Pa, pa, razumljivo, kad sam već bio ovdje, tražio sam, ali...

– U Pearceu si nam rekao – napomene Kerrik – da sad znaš gdje je David Mountain.

– Nije istina – vikao je Jake Gauze. – Rekao sam samo da znam gdje je brdo, ali ime nisam spomenuo.

– Rekao si – umiješao se Cope – da ti je sad potrebna samo skica, ili upute.

– Da, da – užurbano će Jake Gauze – ako možete priložiti jedno ili drugo, na konju smo!

– Dragi, najprije ćemo razgledati to tvoje brdo – reče Sundance mirnije. – Kako znaš da si napokon našao pravo mjesto? Stoji li ondje ploča s imenom? Nemoj si jedino zamišljati da nas možeš odvesti do bilo kojega brda i onda hihotati.

Oldtimer je stisnuo usnice i šutio. Cope se sagnuo i izvukao iz čizama nož. Polako je kažiprstom iskušavao sječivo. Ta radnja bila je dovoljno značajna da Gauze pogleda Sundancea. Ali Sundance je samo izustio:

– Dakle?

– Pa, pa – mucao je Gauze – našao sam grob.

– Kakav grob?

– Pa grob mladoga momka koji je teško ranjen u Montereyju. Pokopali smo ga ispod brda u sjeni borovice. S njim je pokopan i njegov udio u zlatu. Pet stotina dolara u kutiji. Otkrio sam grob i zavirio unutra. Moću vam pokazati zlato.

Prvi put zaiskrila se u Sundanceovim očima pohlepa.

– E, prijatelju, to ćeš nam pokazati!

Gauze ovlaži usnice.

– Još mi ne vjeruješ?

– Vjerujem samo u ono što vidim. Dakle?

Cope počeo ponovo iskušavati svoj nož. Gauze pođe prema kaminu. Povlačio je noge kao starac u papučama. Bojao se. Kad ti vukovi ugledaju zlato...

Gauze se sagne i uvuče ruku u kamin. Izvukao je začađenu kožnatu vrećicu i stavio je na stol. Čuo se metalan zvuk.

Cope drhtavo ispruži ruku. Sundance reče hladno:

– Polako, Cope! – i povuče vrećicu prema sebi.

Sundance rastrgne sasušenu uzicu i isprazni sadržaj na stol. Kažiprstom je razgrnuo gomilicu i rekao:

– Jake, što si još sakrio u kaminu?

Starac je stajao kao da je udaren po licu.

Sundance se osmjehivao.

– Pa, ovaj, valjda ćemo se držati zajedno – reče Gauze. – Nas trojica kao tri mušketira. Jedan, za sve, svi za jednoga.

Sundance se tako posprdno

smijao da se Gauze počela ježiti koža.

– Baš tako. A što je s tvojom dužnošću? Ovo s ovim zlatom bilo je ispravno. No, zacijelo imaš još nešto, mnogo vrednije. Nećeš valjda varati svoje partnere?

Oldtimer je uzdahnio i ponovo prišao kaminu. Ovaj put izvukao je izgužvan i prljav papir.

– Ovo su upute što ih je napisao Zwing Hunt. No bez skice od njih je malo koristi.

– Možda – reče Sundance meko. I doda još blažim glasom:

– Možda je u tvom kaminu i skica, ha?

Gauze zaniječe glavom.

– Ovo je sve, čitav moj prilog. Ako mislite da je kod mene i skica, tražite je. Samo ćete začađaviti ruke.

Kerrik opsuje i razočarano pođe prema vratima.

*

Antrim je stavljao konju uzde i razmišljao o onomu što je Zwing Hunt na smrtnoj postelji pričao njegovu ujaku.

– Dolazili smo iz Meksika. Plijena smo imali za dva četvorprega. Akcija je trajala tri mjeseca. Iz Arizone nas je krenulo dvadeset devet, vraćalo se samo osamnaest. Neki su bili teško ranjeni. U Montereyju smo usput pomeli banku. Dobili smo dvije vreće novca i cigarsku kutiju dragulja. Opljačkali smo Matamoras, našavši u tamošnjoj crkvi dvije figure od či-

stoga zlata. Sve smo to vukli u Davis. Ondje smo pokopali mlađića koji je gadno pogoden u Montereyju. Obećali smo mu da će s njim u grob i njegov dio zlatnih dolara. Održali smo riječ. Jest. Davis je bio naše sjajno skrovište. Bilo ga je teško naći, a još bi teže bilo prikradanje tomu mjestu. S vrha se dalekoko-rom vidi do Novog Meksika.

Jest, ako želiš naći skrovište, moraš dakle u Davis. Zatim prema zapadu, kilometar-dva. Onda dolaziš do prilično velikoga kanjona. Na zapadnoj strani naći ćeš izvor. Nazvali smo ga Silver Spring. Od izvora se ide prema jugu, otprilike pola kilometra. Ovdje ponovo nailaziš na izvor. Nazvali smo ga Gum Spring. Otprilike u sredini između jednoga i drugoga izvora morali bi biti ostaci kola. U zapadnoj je stijeni kanjona udubina. U najdubljem dijelu, samo tri do četiri koraka od zida, naći ćeš gladak uglat kamen, otprilike metar visok i trideset centimetara širok, nalik na grobnu oznaku. U taj kamen urezali smo dva križa, jedan iznad drugoga. Stani pokraj kamena tako da vidiš vrh David Mountaina. Idi dvadeset koraka prema istoku. Kopaj točno ondje gdje staneš. Ispod tebe blago je vrijedno tri milijuna dolara.

— Jest, sve to zvuči jednostavno — rekao je Virgil Boucher.

Treba samo ići prema Davisu, goljoj granitnoj lopti, s koje se može vidjeti Novi Meksiko.

Odatle se sve odvija kao u dječjoj igri. Skrovište je odmah ovdje. Ali Boucher je uzalud tražio to brdo. Činilo se da ni zemljopisci nisu znali ništa više. Davis nije bio naznačen ni na jednoj karti, unatoč tako dobrom vidikovcu na vrhu, s kojega se može zurknuti do Novog Meksika.

*

Antrim izvede konja u dvorište i popne se u sedlo. Noć se spuštala. Mjesečina je srebrila vrhove brda. Antrim smota cigaretu ali je nije pripalio. Začuo je topot konjskih kopita a uskoro je na mjesečini razabrao i konture konja s jahačem.

Žena!

Pođe joj u susret. Kad ga je ugledala, zastala je. Kad je Antrim stigao do nje i radoznalo je pogledao, smješkala se.

Stajala je na punoj mjesečini. Njezino fino i izražajno lice uokvirivala je crna kosa. Nije imala šešira. Bila je vitka ali nigdje nije nedostajala nijedna oblina za kojom bi se žalilo. Čitava pojava odavala je gipkost i krepkost koja je Antrima podsjećala na žilavost i podatljivost čelične opruge.

— Zdravo! — sa smiješkom će žena, zagledavši se radoznalo u jahača.

Antrim je sudio da je pred njim Španjolka. Dodirnuo je šešir.

— Tražite li koga, madam?

— Vas ne tražim, mister — reče žena niječući glavom tako da su zaplesale velike zlatne naušnice. — Sad ćete, međutim,

pitati: kamo idem noću, zašto, odakle dolazim, je li?

– Ni govora – ustvrdi Antrim. – To se mene ne tiče.

Antrim ponovo dodirne šešir i htjede poći. Zadržala ga je kretnja njezine ruke.

– Vi ste taj junak što ga je uzeo Jake Gauze. Ja sam Lolita. Lolita Garcia. Govori li vam što moje ime? Ne prepoznajete me?

Antrim je šutio. Bio je iznenađen.

– U dobrim starim vremenima radila sam u Tombstoneu u Operi. Plesala sam.

Antrim je odmjeri pažljivije.

– Što ja imam s tim?

– Oh, često i neslutimo što ima tko s kim. Vi me niste poznavali kao Lolitu, nego...

Sjećanje se vratilo kao munja i Antrim reče:

– Lizette!

– Tako je! Leteća nimfa u Operi. – Smijala se. – Mislite li da žena koja ima suosjećanja ikad može zaboraviti mladića kojega je šerif Behan potvorio za napad na Bensonovu poštansku kočiju i odvuкао u zatvor? Vi ste...

– Molim vas da ovdje ne upotrebljavate ono ime – prekinje je Antrim. – Jeste li za to da se ponašamo kao da se nikad nismo vidjeli?

Nasmijala se trijumfalno.

– Vidite kako smo vraški povezani! Ne zabrinjujte se, sve će biti dobro.

Na rančerskoj kući otvorila su se vrata. Jedan je muškarac

izišao u dvorište. Mamuze su zveckale sve dok nije nestao u grmlju iza staje. Lolita pogleda Antrima upitnim pogledom.

Bat Kerrik – reče Antrim. – Jedan od momaka koji su se zadnjih dana sjatili oko Jakea Gauzea. Ovdje su još dvojica. Preporučio bih vam da se pred kućom pravodobno i dovoljno glasno javite. Svako dobro, madam!

*

Lizette, mislio je Antrim idući svojim putem. Zadnji put vidio ju je prije osam godina. Stajala je kod zatvora kad su ga doveli. U tomu je čitavo njihovo poznanstvo.

Ponovo je vidio njezino preplašeno, žalostivo lice kad se odmakla da ga propusti.

Promijenila se, ali ne onako kako se to u osam godina može dogoditi. Što traži ovdje? Ide li za istim mamcem kao i ostali?

Antrimove misli vrate se k drugim posjetiteljima nekadašnjeg razbojnika u bandi Curlyja Billa. Najteže je bilo prozreti Sundancea. Kad ga je Jake Gauze predstavio, sâm se požurio da kaže svoje prezime: Sundance.

Pravo ili lažno ime? Svakako nije bio Sundance Kid, poznati samotnjak kojega je Antrim jednom vidio.

Vrhovi brda što su stršali iznad ruba kanjona dobro su se vidjeli. Bilo ih je mnogo. Koji je od njih Davis, kako ga je nazvao Zwing Hunt? U blizini kojega je zakopano najveće blago

što ga je vidio taj put smrti?

Nebrojeni su ljudi izginuli tragajući za ostavštinom Curlyja Billa. Kojegdje u kanjonu trunu njihove kosti. Legende govore da noću njihove sjene lutaju naokolo i traže. I sjena Don Miguella, čovjeka koji je htio u Tucson dovesti čitavu karavanu natovarenu srebrom, a nikad nije stigao na cilj. Samo jedan od njegovih ljudi, kažu, nekako se spasio. Neki neobično lijep mladić, okretan poput pantere i brz kao antilopa. Otad se pričaju legende o usamljenom jahaču koji obilazi granicu i munjevito napada kad naiđe na kojega od Billovih ubojica.

Meksički krijumčari uistinu su napali Billove bandite koji su tjerali stoku. Vodio ih je mlad Meksikanac. Antrim za to zna jer se među mrtvima nalazio Jim Crane, jedan od onih što suga poslije napada na Bensonovu poštansku kočiju hteli izručiti kao žrtveno janje, savajući svoje glave.

Samo razbojnik Ernshaw pobjegao je tad Meksikancima. Od toga vremena nitko više nije vidio usamljenoga jahača. Činilo se da je zadovoljio osvetu.

Još se jedan čovjek boji osвете usamljenog jahača, mislio je Antrim. Jake Gauze! Koliko se zna, on je bio posljednji odvjetak bande. Gauze je već i zbog toga osjećao potrebu da uza se ima revolveraša.

*

Rzanje konja prene Antrima iz razmišljanja. Dopiralo je iz

grmlja iza kojega je žuborio Skeleton Creek. Antrimov konj podigne glavu, no jahačeva ruka brzo mu pokrije nozdrve. Životinja se primirila i Antrim uđe u grmlje. Rzanje se ponovilo.

Pust logor, mislio je Antrim.

Antrim izvadi revolver i blago podbode konja. Probijali su se između granja koje ih je greblo. Zatim se konj naglo spustio u potočno korito.

U potoku bijaše tamnije negoli u paklu kad vragovi spavaju. Dno je bilo prekriveno kamenim oblucima po kojima su potkove klepetale u plitkoj vodi.

Antrim stade. Možda ga je prevarila jeka. Prema Gauzevu opisu potok je nedaleko od njegova ranča tekao sasvim uz stijenu.

Antrim se upravo htjede okrenuti, kad se rzanje začulo sasvim blizu, gotovo ispred uha. Pokušao je pogledom prodrijeti u tamu, ali ništa se nije vidjelo. Ili možda ipak nešto nazire pred sobom?

Konj je krenuo. Druga obala jedva se razaznavala. Bila je obrasla grmljem. Ovdje je dakle potok ipak otisnut od stijene.

Tako je i bilo. Antrim je naišao na uzvišenje od teške ilovače. U njoj je našao otiske kopita. Razgledao ih je zapalivši šibicu. Tragovi nisu mogli biti stari. Nitko se nije pobrinuo da ih zatre. Vodili su usprtinom ravno u grmlje.

Šibica je izgorjela. Antrim zapali drugu, podigne je visoko i

zagleda se pred sebe. Pokušao je razabrati kanjonsku stijenu. Najprije je ugledao poveliku izbočinu, zatim raspuklinu.

Antrim brzom kretnjom ruke ugasi šibicu. Nešto je prozujalo pokraj njegova lica, popraćeno praskom.

*

Jeka je raznosila pucanj među stijenjem kao da želi razderati tamu. Antrim je kliznuo sa sedla, tiho odskočio nekoliko koraka i stao osluškivati.

Prije ko na obali s koje je došao lomilo se suho granje i šumjelo lišće. Antrim zaspe taj dio vatrom iz revolvera. Cijev je sik-tala kao da iz nje izlaze zmijski jezici.

Kad su zamukli pucnji, Antrim nastavi osluškivanje. Prije ko se ništa nije čulo. Je li tako teško pogodio napadača? U to je veoma sumnjao.

Odjednom se prije ko začuo galop konja. Životinja se glasala gotovo poput psa, tako ju je jahač darnuo mamuzama. Antrim je ostao u mjestu sve dok topot kopita nije sasvim zamro.

Jarosnim kretnjama Antrim izbacila iz bubnja prazne čahure. Odbjegla zaplotnjak pucao je na nj i onda odmaglio. Prvom zгодom pokušat će ponovo, u to Antrim nije sumnjao. Napuni oružje, dohvati uzde i odvede konja prije ko do jednoga drveta i ovdje ga priveže.

Strijelac je odmaglio smjerom koji vodi prema ranču Jakea Gauzea. Antrim pri svjetlu šibica ispita tragove. To nije bi-

lo-lako jer su se na tvrdom tlu izmiješali otisci. No kad se uspravio, trpko se osmjehnuo.

Neznanac je došao iz istoga smjera kao i on. Potkova lijevo-ga stražnjeg kopita ostavljala je drukčiji trag negoli desna. To je kopito najvjerojatnije brže poraslo i potkova je ostavljala osobitu sliku.

Antrim je našao također mjesto gdje se strijelac poslije pucnja popeo na konja. Na mekom rubu staze vidio se jasan otisak čizama, stvoren kad je čitava težina tijela bila na desnoj nozi, u trenutku kad je jahač podigao lijevu nogu da uzjaši. Čizme su bile upadljivo male.

Antrim se ponovo spustio u potok i vratio na drugu obalu. Popeo se do grmlja i zastao da osluškuje.

Ništa se nije čulo. S vremena na vrijeme samo bi vjetrić šušnuo u granuu.

Antrim je odlučio da otkrije odakle je dopiralo ono rzanje. Iza grmlja dočekala ga je potpuna, neprozirna tama. Ništa se nije čulo osim žubora potoka.

Osamljeno mjesto, kao stvoreno za ubojice.

Antrim pokuša pipati rukama oko sebe, ispred i iznad sebe. Nigdje nije bilo kamena koji bi se ovdje morao nalaziti.

Tad je začuo nešto kao da je u njegovoj blizini netko uzdahnuo. Trgnuo je revolver i počeo se šuljati u onom smjeru odakle je dopro zvuk.

Začulo se nemirno toptanje kopita. Antrim se osmjehne.

Mogao je odmah pomisliti da ovdje nema nikoga osim konja kojega je tražio. Ubojica koji radi iz zasjede malo kad ima hrabrosti vratiti se na mjesto gdje nije uspio i pokušati još jednom.

Toptanje je dopiralo iz neposredne blizine. Antrim spremi revolver i ponovo upali šibicu. Iznenadio se.

Naišao je na dva konja. Na ždrijepca i na prekrasnu kobilu. Odmah ju je prepoznao. Ždrijepca također. Konjoljubac kao on nikad ne bi propustio da pogleda glasovita grla. Nije ni Antrim, kad mu se za to pružila prilika prije u Meksiku. Nije bilo dvojbe, ovdje je riđi Ibn i siva Zulejka. Ukrali su ih banditi koji su u kanjonu Skeleton ponovo počeli tjerati svoje poslove.

Vlasnik nikad ne bi prodao ta grla. Bila su to grla dostojna kraljevskog pokrovca. A njihov je vlasnik i bio svojevrstan kralj. Bio je to nitko drugi nego Don Lorenzo Enrico Porfirio Fanegas y Lugo, ili kraće rečeno guverner meksičke provincije Coahuila.

Još jedna šibica i Antrim pogleda kako su konji osigurani. Čvrsto uže bilo je vezano za stup i stražnje konjske noge. Životinje su se mogle kretati dovoljno da pasu bujnu travu oko sebe. Iz grabe koja se pružala poprijeko skrovišta mogli su se napiti vode.

Te noći Antrim nije mogao ništa poduzeti. Nije znao niti što bi mogao učiniti ujutro. No jed-

no je znao: potruditi će se da konji budu vraćeni vlasniku, Guy Antrim bio je tragač za blagom, ali ne konjokradica.

S tim se mislima Antrim okrenuo. No Ibn tako je prijekorno zarzao da se odmah vratio životinji.

Nije ga bilo strah prići. Mužjaci su većinom opasni, no Ibn bijaše začudo pitom. Antrim je to znao. Gurnuo mu je ruku u grivu, pogladio ga po vratu i potiho mu tepao.

Ibn zadovoljno je frktao. Počeo je traljati glavu o Antrimovo rame i gurati gubicu pod pazuhu. Zatim se trgnuo i prekoravao ga. Antrim se morao nasmejati.

— Ne žalosti se, prijatelju — reče Antrim. Sve će se okrenuti nabolje, obećavam ti. A Guy Antrim drži riječ.

IV

Kad je Antrim ulazio u dvorište, s prozora kuće prolijevalo se svjetlo. Mislila je još bio zabavljen oko čovjeka koji je na njega pucao iz zasjede. Momak ga je najvjerojatnije slijedio odavde i vratio se ovamo.

Sundance ili Kerrik. Vjerojatnije Kerrik. Kad je Antrim razgovarao sa ženom, koja je očito došla iz Tombstonea, Kerrik je izišao iz kuće i pošao prema staji.

Žena se tad zvala Lizette. Plešačica. Sad je Lolita, vjerojatno zaposlena kao modistica, jer u Tombstoneu više nema opere.

Lolita Garcia. Je li to njezino pravo ime i prezime?

Antrimu to nije bilo važno. Na kraju krajeva, kad se jednim imenom više nije mogao služiti, i on je uzeo drugo. Ali kakvi bi mogli biti njezini razlozi? Što ju je dovelo ovamo i kako ju je primio Jake Gauze?

Antrim je pretpostavio da prijem nije bio osobito ljubazan i prijateljski. Posjetilaca je već bilo dovoljno. A među njima je i čovjek koji je Antrima htio ubiti. Je li taj momak ukrao one konje? Ako je pucao Kerrik, on nema veze s konjima. On ne poznaje dovoljno kraj i ne bi mogao naći tako lijepo skrovište u kanjonu.

Sumnja je pala na Gauzea. Ali on nije pucao iz grmlja. Gauze nosi velike čizme, prevelike za trag koji je Antrim našao.

Vrata su se otvorila i na svjetlu se pojavio mršavi Gauze.

— Jesi li ti, Kerrik? — pitao je razdraženim glasom.

— Ne, ja sam, Antrim.

Šutnja se oteгла. Zatim će Gauze razvlačeći:

— Tako, ti si. Dakle, vratio si se, je li? Dodi unutra, hoću razgovarati s tobom.

— Odmah — polako će Antrim i odjaši.

Gauze opsuje i zalupi vrata. Tako, Kerrik je još odsutan. Možda ga je dohvatio koji Antrimov metak i obilježio ga. U tom slučaju bilo bi mu bolje da ode bilo kamo negoli da dode

ovamo, gdje bi Antrim zahtijevao objašnjenje.

Antrim je pošao prema stajskim vratima ali odjednom trgne konja i skrene prema koralu. Htio je pogledati kopita. Možda ipak nije bio Kerrik. Možda je na nj pucao Cope, ili Sundance. Ako ovdje nađe konja koji je ostavio osobit trag, Kerrika može zaboraviti. Onda je on otišao na neku drugu stranu.

Tako je i bilo.

Antrimov konj naglo se trgnuo, stao i počeo plašljivo frktati.

Antrim pazi odmah zbog čega se lecnula životinja.

Od kuće je dopiralo dovoljno svjetla da se ugleda čudno skvrčena figura u prašini pred nogama.

Bat Kerrik.

*

Između čovjekovih lopatica bila je tamna mrlja.

Antrim se brzo ogleda za konjem. Životinja je osedlana stajala pokraj vrata korala, privezana uzdama za stup. Antrim pride, sagne se i počne podizati kopita. Ni na jednomu nije bila ona potkova, trag koje je našao. Konj bijaše odmoren i u zadnje vrijeme zacijelo nije napuštao dvorište. Od staje ili korala nije išao dalje negoli je sad. To su potvrđivali također jasni tragovi u prašini.

No ovdje je bilo i drugih tragova.

Antrim ih je pratio pogledom.

Njegove su se oči odjednom suzile, no lice je ostalo nepomično. Sundance je govorio:

– Netko se vrati prije, netko poslije...

Na Sundanceovim usnicama podrhtavao je smiješak.

– Ali baš me briga. Baš me briga što se dogodilo tomu smiješnom klipanu.

– Hoćeš li pokušati ovoga mrtvaca dovesti u vezu sa mnom?

Sundance ravnodušno slegne ramenima.

– Nikad ne sedlam tuđega konja. Što se mene tiče, možeš pobiti čitavo ovo društvo, dragi moj.

Sundance ponovo rastegne smiješak, koji je Antrim mrzio kao kugu, i ode prema kući.

Antrim je gledao za njim. U kući su lupnula vrata. Idy Harris vikala je resko i ljutito:

– Ili će otići ona ili ja! Jedna od nas mora nestati!

Pod Sundanceovim čizmama škripale su daske na verandi.

Antrim opsuje, okrene se i ponovo se sagne prema Kerriku. S mykom je iz njegova tijela izvuкао nož, zabijen do drške.

Mračna pogleda Antrim polako pođe prema kući. Kad je došao do verande, Sundance je govorio:

– Prijeko je kod vrata korala. Kod njega je tvoj novi predradnik.

U dva laka koraka Antrim se našao kod vrata i otvorio ih. Ušao je i stao pokraj stola.

– Zaboravio si svoj nož – rekao je Sundanceu.

Antrim zabije krvav vršak u stol.

Gauze promrsi kletvu. Žena iz Tombstonea ustukne. Sundance se hladno smješкао.

– To nije moj nož.

– To je nož kojim...

– Žalim, dragi, ali mrtvac također nije moj.

Na Sundanceovu licu pojavile su se jamice. Promatrao je Antrima i očito se zabavljao. Onda poče kao da objavljuje značajnu mudrost:

– Najprije biva uzrok, zatim dolaze posljedice. To je prirodni zakon, kao što dan smjenjuje noć. Ako netko u dvorište dovede revolveraša, to mora prije ili poslije uroditi prolijevanjem krvi.

Jake Gauze buljio je u nož. Tamnokosa došljakinja španjolskoga izgleda pogledala bi jednoga pa drugoga od muškaraca koji su se optuživali za umorstvo. Idyn pogled lutao je između Antrima i noža. Bilo je jasno što misli.

– Taaj, taj nož – zamuckivao je Gauze – ovaj...

Gauzeovo lice odjednom kao da se još jače postaralo. Oči su se caklile kao da ima groznicu. Htio je nešto reći i podigao je ruku. Kad je opazio da drhti, spustio ju je.

– Ovaj – nastavio je zatim – to je Copeov nož.

– Jasno, Copeov nož – po-drugljivo će Sundance. – Ali ti nijednu minutu ne računaš s

tim da je mogao biti i njegov vlastiti.

– Govori jasno ako želiš što reći – obrecnuo se Antrim.

Sundance se nasmijao.

– Polako! I sâm znaš za kakav te posao unajmio Gauze.

– Ako time želiš reći da sam Kerrika...

– Samo sam tebe vidio da lutaš naokolo.

– I ti si bio vani.

– Dakako, dakako, bio sam. Htio sam vidjeti gdje si.

– Do bijesa, prestanite obađvojica! – reče Gauze i obriše lice rukavom. – Ako je mrtav, mrtav je. Vaše natezanje neće mu pomoći. Ali moj ga predradnik nije ubio. On je upravo bio...

– Jest, on se tek vratio. Ali odakle? – cerio se Sundance.

– Došao je iza staje, znaš. Osim toga, ako ga on nije ubio, za što ga onda plaćaš?

Antrim procijedi kroza zube:

– Ako misliš da sam ja taj, zašto ništa ne poduzimaš?

– Jer me ne svrbi ta briga – opet se nasmije Sundance. – Nisam li to već rekao?

– Zašto se onda trudiš da to pripišeš meni?

– Zato da bude sve jasno. Ne bih htio da pričaš naokolo kako sam to učinio ja.

Sundance se ravnodušno okrene, kao da ga ni Antrim više ne zanima. Poklonio se pred djevojkom i rekao ispričavajući se:

– Žao mi je, gospodice, što ste sve ovo morali slušati. Ne

bih vas više htio opterećivati. Zato vam želim laku noć.

Sundance se okrenuo i izišao. Kroz otvorena vrata čulo se zveckanje njegovih mamuza. Išao je prema staji.

– Gdje je Cope? – upita Antrim.

Gauze slegne ramenima. Ustao je sa svoga naslonjača i potražio bocu s pićem. Natočio je čašu, gutnuo i naličio ponovo. Pogledom je potražio Antrima.

– Misliš li da je on?

Antrim slegne ramenima.

– Ne znam, no tako mi se čini. Najprije se preplašio moj konj. Tad sam opazio da u prašini kod korala leži čovjek. Sjašio sam i pogledao. Zatim sam otišao do konja koji je bio privezan za vratnice. Odmah poslije toga pojavio se Sundance. Stajao je nedaleko u sjeni.

– Kerrik se morao vratiti malo prije tebe, kao što je otišao odmah poslije tebe.

Antrim zaniječe glavom.

– To nije bio Kerrik. Po svemu sudeći, on nije izlazio iz dvorišta. Osedlani konj nije išao dalje od mjesta gdje je privezan. Pogledao sam tragove. Pitanje je, tko ga je privezao? Ako je bio Sundance...

Gauzea je ponovo oblio znoj. Obrisao se i osorno rekao:

– Sundance, uistinu se tako čini. Ako je bio u sjeni, kako ti kažeš...

– Nemaš nikakvoga dokaza da je bio ondje – umiješala se Idy uzbuđeno, jer je cijnila ljubazne muškarce. – Jake, ne-

maš drugih dokaza osim riječi ovoga ovdje. Samo riječi! – žestila se. – Riječi neotesane granične skitnice. I slijepac bi vidio da želi Sundanceu podvaliti kukavičje jaje. A zašto? Zato što nitko drugi nego on sâm...

– Nikome ja ne podvaljujem – dobaci Antrim.

– Tako? Samo pokušavaš. Do bijesa! Ubijati, lagati...

– Dosta! Zaveži! – razljutio se Gauze. – Gubi se u krevet! Nedostaje mi još samo tvoje lupetanje. Krevet!

– A ti – obrati se Gauze Antrimu – pogledaj još jednom pažljivo tragove. Ja ću se dotle pobrinuti da si ove divlje mačke ne iskopaju oči. Kad si gotov, vrati se. Moramo se posavjetovati. Imam jednu ili dvije ideje koje bi ti mogle koristiti.

* * *

Približavalo se jutro. Oštar vjetar kao da je htio pomesti kanjon. Na istoku se pojavila blijeda pruga. Antrim je morao brisati lice od dvorišne prašine. U njemu se miješala ljutnja i udivljenje izazvano djevojčinom žestokom obranom Sundancea. Momak bijaše ugladen kao dvorjanin i zacijelo je potezao za nos i mudrije glave negoli je ta ridokosa. Zacopala se u njega do ušiju.

Guy Antrim nije prigovarao djevojci zbog toga. Sundance bijaše zavodljiva pojava, čovjek koji se zna ponašati i stvarati dobre dojmove. Ali njega, Antrima, taj momak neće vući za nos.

Antrim je iza vanjske maske slutio pohlepu i nasilnost, lopovsku izopačenost. Sundance bijaše kao zmiya krasnih šara i ubojitoga ugriza.

Razmišljajući tako Antrim se borio s vjetrom. Htio je proučiti tragove i pogledati konjska kopita. Ljutilo ga je što je počinio veliku pogrešku. Trebalo je da pogleda tragove Sundanceovih čizama. Da je to napravio, Kerrikova smrt možda bi već bila objašnjena.

Na ovom vjetru to se vjerojatno više ne može popraviti.

Antrim se zaustavi na mjestu gdje je našao Kerrika. Leš je u međuvremenu odnesen. Konj također više nije bio vezan za vratnice. Ni njegov konj nije bio na svomu mjestu. Netko kao da se požurio i sve poremetio. Oh da, tko želi imati posla s lukavcem kakav je Sundance, mora biti spreman da radi jednako dalekovidno kao on.

Dublji tragovi kopita još su se vidjeli. Otiske čizama zameo je vjetar.

Antrim ode do obližnjega drveća, nasloni se na jedno stablo i poče promatrati konje u koralu. Onaj kojega je jašio bio je rasedlan i bez uzda. Upravo je grickao nešto na putu za vezanje lasa. Prosječna kljusad, prosudi Antrim. Samo jedan žučko uzdizao se uveliko iznad prosjeka. Ta snažna životinja jamačno je izdržljiva, također i brza.

– Dobar ždrijebac – promrlja Antrim.

– Tako je – reče netko iza

Antrimovih leđa. — Ako misliš na onoga žutoga, imaš pravo. Taj je vrijedan gomilu para.

Antrim se okrenuo sasvim polako. Ugledao je »kartaškoga crva«, Taibana Copea.

To što se Cope uspio potpuno nečujno prikrasti bila je valjana opomena i Antrim ga nije potcjenjivao. Zarekao se sâm sebi da se više neće tako udubljivati u misli. Inače bi se moglo dogoditi da se nenadano nađe s nožem u leđima.

— Tvoj je? — upita Antrim podigavši obrve.

Cope zaniječe glavom.

— Ne bih si to mogao priuštiti.

— Gauzeov?

— Kerrikov.

— Njegov? — iznenadio se Antrim. — Ali kod korala je bio privezan drugi.

— O tomu ne znam ništa. — Kartaš izvuče iz gornjega džepa cigaru, odgrize vršak i pripali. — Ali pripadao je ipak Kerriku, kad ti kažem. Još se sjećam kako ga je pribavio. Bilo je to prijeko u Lockhartu, prije dvije godine. Te noći Kerrika su služile karte kao nikoga. O, čovječe!

Činilo se da se Cope zanio u razmišljanju. Izvadio je cigaru iz usta, otpuhnuo pepeo i nenadano upitao:

— Koliko bi ti uzeo za skicu, ha? U gotovu novcu, ha?

— Kakvu skicu? — reče Antrim.

— Dakako, Huntovu. — Cope se oštro zagleda u Antrima. U

krajičku usana titrao je smiješak. — Predlažem da bacimo karte na stol. Prilično sam siguran da je skica kod tebe. Ali, prijatelju, kažem ti da je to za po život opasno imanje. Ako si mudar, unovčit ćeš ga dok još možeš. Dakle, koliko bi tražio?

— Ne znam je li zaista tako opasno nositi sa sobom skicu kao što ti činiš — uzvratio je Antrim. — Svakako, tražio bih lijepu svoticu.

— Pretpostavljam. No ja bih platio gotovo svaku cijenu — reče Cope. Nije mu uspijevalo da prikrije pohlepu u očima. Jednostavno je buktala — Dakle, čovječe, čuo si i reci. Budi razuman, prijatelju!

— Cijena je komad olova koje ćeš mi dati s leđa. Na drugi način nećeš dobiti ništa — odvrati Antrim. Odjednom ga je spopao bijes. Uhvatio je Copea za prsa i počeo ga drmati. — Ološ iz kockarnice neće mi prijetiti. Sad ja tebi kažem da budeš razuman. Još nisi dorastao takvim poslovima. Ostani pri svojim kartaškim trikovima i zaboravi ostalo.

Poslije tih riječi Antrim odgurne Copea.

Kockar je zateturao, izgubio ravnotežu i pao. Podižući se na noge, bijesno je gledao u Antrima. Zatim se brzo okrenuo i otišao. Antrim je gledao za njim a onda krenuo prema staji.

Antrim ponovo nije bio zadovoljan sa sobom. Nije imalo smisla da tako postupa s kockarom. Ali što je, tu je! Ništa nije

izgubljeno. Ponašao se ovako ili onako, svakoga od tih ljudi morao se čuvati kao čegrtuše.

Opsuje i namršti čelo. Bilo je svakako prečih stvari negoli da razbija glavu razmišljanjem o tomu što će taj crv poduzeti. Na primjer, ovdje je Kerrikov konj, ako je zaista njegov kako je tvrdio Cope. Zašto je Kerrik osedlao drugu životinju? Zašto ju je privezao kod vrata korala, umjesto da ode svojim putem? Nije li to učinio netko drugi?

Antrimu se činilo da postoji dobro objašnjenje. Sundance je također sedlao konja i Kerrik bijaše tako neoprezan da mu je okrenuo leđa. Poslije ubojstva privezao je Sundance svoga konja kod koralskih vrata i odjašio za njim, Antrimom, na Kerrikovu. Mudro, ako je bilo tako? O tomu bi vjerojatno znao više da je osedlano kljuse pogledao tako da ga sad može prepoznati.

Bilo bi vrijeme, mislio je Antrim, da prestane s propustima.

Drugo je pitanje, kako je kockar došao na pomisao da on ima skicu? I zašto ga je nazvao Antrimom? Je li mu to spomenuo Gauze, iako je to u početku prešućivao i nazivao ga Pokeraš? Zašto, zapravo, Gauze nije htio upotrebljavati prezime Antrim?

Ili je Cope saznao za prezime Antrim od Lolite, alias Lizette? Kad bi bilo tako, ona bi vjerojatno odala i to da je on zapravo King, čovjek koji je svojedobno

zatvoren zbog napada na Bensonovu kočiju.

Pitanja su se množila. Jedno je izazivalo drugo.

Antrim pride koralu i pogne se da se provuče između ogradnih letava, kad ga je zazvao Gauze. Antrim se uspravi i pogleda prema verandi, no namjeravao je ostati pri svojim namjerama. Ipak, Gauze ga neće ostaviti na miru. Osim toga bolje je da konjska kopita ne ispituje baš pred njegovim očima.

Idući prema kući Antrim se spotakne o neki kamen. To kao da je pokrenulo njegov razum. Stao je i zamišljeno zažmirio.

Skica!

Bolje je da se oslobodi skice. Čim se sumnja da je ima, s njom nosi u šeširu dinamit.

Antrimov pogled zaustavi se na staji. Zdanje je podignuto na suhom kamenom podziđu. Bilo je dovoljno da skicu gurne u neku rupu.

Kad je Antrim skinuo šešir, s verande ga nitko nije mogao vidjeti. Okrenuo je kožnatu vrpцу. Preostalo mu je samo da zablenuto promatra šešir i da psuje.

V

— Žene — govorio je Gauze kimajući — žene su pakao na zemlji. Neudane su još gore od udanih. Mogu ti jedino reći...

Gauze ušuti i ovlaži usnice.

— Ah, nastavio je — nisu došao ovamo da slušaš pouke o ženama. Pokeraš, uzmi stolac i sjedni. Hoćeš li cigaru? Ne? Točno, najbolje je smotati ciga-

retu od durhama. Ovaj, ti imaš, dakako, svoje mišljenje o ranču i svemu ostalomu. Od samoga početka nisi pravo vjerovao da te uzimam radi toga da goniš kradljivce.

— Ni minute.

Gauze pogleda Antrima značajnim pogledom. Na njemu se zapažalo da ga nešto muči kao pesnica na zatiljku.

— Ima ovdje kradljivaca. Jest. Većinom se krađu konji. Svaka dva to tri tjedna pojave se na starom putu. No nisam te doveo zbog toga.

Gauze se nervozno počeska po vratu.

— Ovdje si jer prokleta dobro znam da će mi biti potrebna pomoć. — Gauze zastane i nastavi: — Nego, zašto neprestano šutiš? Nemaš nikakvih pitanja?

Antrim se udobnije smjesti.

— Sâm ćeš mi reći što želiš. Gauze kimne.

— Ti si vraški hladan momak. Hladan kao led. Ali to je upravo vrsta koja mi je potrebna. Ti nisi prosječan revolveraš, ti znaš misliti. Jest, baš takav čovjek mora biti ovdje. Razumljivo, riskirao sam ponešto, Antrime, kad sam te vrbovao. Ni danas ne znam točno koliko se u tebe mogu pouzdati. Ali potrebna mi je pomoć. Inače će mi vukovi oderati skalp. Mladiću, izišao bih s nekim prijedlozima, tako da točno znaš što te čeka. Nije li to pošteno, je li?

— Prosudit ću to kad vidim karte — reče Antrim suzdržano.

— Vidjet ćeš ih, i to sve. Jake

Gauze ne podvaljuje. Ako uzima partnera, sve mora biti bistro.

— Lijepo. Reci!

Jake Gauze pogleda prema vratima i prozoru, nagne se i počeo:

— Provjerit ću ti nešto što ne bih odao nekomu na svijetu. Tako mi svega...

— Do vraga, skрати uvod!

Gauze srdito namršti čelo.

— Trebalo bi da znaš kako ti neću pričati basne. Znam o čemu govorim. I te kako! Naime, u starim dobrim danima jašio sam s Curlyjem Billom. Osim Ringa i Hughesa, najviše me cijenio. Nemoj me pitati zašto jer to ne znam. Ali bilo je tako. Zato sam znao za neke stvari koje drugi nisu ni omirisali.

— Drugim riječima, ti znaš gdje je skriveno blago Curlyja Billa, je li? Kratko rečeno — hladno će Antrim.

— Trebalo bi da znam, jest. Ali ne znam, eto! Ni sâm Curly Bill nije znao kamo je to odvučeno. Zwing Hunt i njegov partner, ti prokleti lopovi, iskopali su jedne noći blago i natovarili ga na kola. Odvezli su ga do nekoga đavoljega brda. Sve su pokupili, zadnji peso, zadnji meksički dolar. Prije negoli smo uhvatili Grounda, prije negoli smo ga mogli iscijediti, bio je ubijen. Zwing Hunt se povukao u Teksas. Billy je poslao za njim mene i Jima Hughesa, ali na kraju puta čekao nas je samo grob. Hunt je pokopan na ranču svoga ujaka. Ništa nismo

mogli saznati. To je posvemašnja istina.

Guy Antrim nije imao razloga da ne vjeruje Gauzeu. Sve se podudaralo s onim što je i sâm znao. Jedan od dokaza istinitosti bilo je ogorčenje koje je Gauze uzalud potiskivao.

— Dobro — reče Antrim — ali kakva je moja usluga?

— Sada dolazimo do toga. Prošle si noći pokazao da je već igraš. I da koješta znaš. Prema tomu, momče, izlazim s prijedlogom kakav možeš poželjeti. — Ovaj put stari je razbojnik mirno izdržao Antrimov pogled. — Ovaj kraj poznat mi je u dlaku. Kunem se da znam gdje se nalazi to prokleta brdo. Ti ćeš priložiti Huntovu skicu, ja pokazujem brdo, prilažem poznavanje kraja i blago je naše. Tvoje i moje, razumiješ? Sve što nađemo, dijelimo popola, jasno?

Antrim se čvrsto zagleda u Gauzeove oči.

— Tko tvrdi da je kod mene nekakva skica?

— Stari lopov široko se osmjehne.

— Ali, momče, nisi ti jedini za Huntovom skicom došao na ranč njegova ujaka! Niti si ondje čeprkao samo ti. Svi znaju kako se neki Guy Antrim oko toga trudio. A možda o njemu samomu znaju i više negoli momak sanja. Ne znam, doduše, jesu li te prepoznali. Za svaki slučaj, htio sam ti pomoći prešućivanjem tvoga imena.

Ništa na Antrimovu licu nije pokazivalo kako su djelovale

Gauzove riječi, makar se osjećao kao da sjedi na dinamitu s pripaljenom kordom.

— Kako ćeš se otresti ostalih?

— pitao je Antrim.

— Nikako — reče Gauze ljutito. — To su tvorovi. Načuli su da sam se skrasio ovdje i odmah kovali nove planove. Kerrik i Cope zatekli su me u Pearceu i počeli me vraški rešetati. Morao sam tvrditi da idem u Tombstone jer sam dobio službeni poziv. Ako ne dodem, doći će na ranč šerif. To se gadovima, dakako, nije svidalo, i pustili su me. Trebalo je da me čekaju u Pearceu, ali su izmakli repove. U Tombstone sam, zapravo, išao da nađem revolveraša. Da, tako je. I onda sam naletio upravo na momka koji ima Huntovu skicu. Mladiću, kako bi bilo da pokažemo tvorovima gdje je izlaz iz kanjona?

Antrim odgurne stolac i ustade.

Sad si je mogao laskati da je na cilju, ali drukčije je gledao na stvari. I to ne zato što više nije imao skicu. Njemu samome više ne bi bila ni potrebna, tako je upamtio svaku pojedinost. Ali tom računđiji, banditskom veteranu moglo se vjerovati još manje negoli zmiji koja je upravo presvukla kožu. Morao je biti vraški oprezan.

Vjerojatno mu je skicu ukradio netko dok je prvoga dana spavao u grmlju, onako odrvenjen od umora. Ako je to bio Gauze, što je svakako najvjerojatnije, njegova velikodušna ponuda

bila je smišljena radi zamagljivanja.

— Kod mene su i Huntove upute za skicu — baci stari razbojnik novu kartu. — Ali odmah ti obznanjujem da to neću računati. Gadovi su me jučer prisilili da im je pokažem. Prilažem je dakle gratis.

— Ako imaš upute — napomene Antrim hladno — niti sam ti potreban ja niti skica.

— Ne, ne — brzo će Gauze. — Upute bez skice ne vrijede pišljiva boba. Kopile Hunt napisao je doduše koliko koraka valja dakle napraviti, ali nije dao smjerove; ne zna se gdje je sjever, gdje je jug. To je označeno na skici. Mladiću, pošteno rečeno, potreban si mi. Dakle, je li posao zaključen?

Jake Gauze upravo se očajnički zagleda u Antrima.

Guy Antrim odjednom se nasmije. Smijao se ali lice kao da je tako postalo još tvrđe.

— Što je sa skrovištem ondje u kanjonu?

—Kakvim skrovištem? — upita stari lopov začuđeno.

— Mislim da si dobro čuo pitanje.

— Jesam, ali doista ne znam o čemu govoriš.

— Aha, ta fina skrivačnica nije ti poznata? Ne znaš također ništa o konjima. I to da ti vjerujem? Pred tvojim su kućnim vratima skrivena najbolja grla iz Meksika a ti nemaš pojma! Kad bi se tako ponašao kao kompanjon, onda...

— Trenutak! — reče Gauze

kreštavo. — Ako s nekim sklopim partnerstvo, idem s njim u vatru i u vodu. Ali pričaš mi o nečemu što mi nije poznato.

— Dobro — reče Antrim — vjerojatno sam pušio marihuanu i sanjao. Sanjao sam također da je netko na mene pucao.

— Pucao?

Gauze je brisao lice rukavom, no to nije izbrisalo strah u njegovim očima.

— Zaista, zaista ne znam o čemu govori.

— Čega se onda bojiš? — pitao je Antrim.

Te Antrimove riječi djelovale su na Gauzea kao da ga je zahvatila vijavica. Skočio je sa stolca i počeo se motati po sobi. Na kraju se zaustavio u kutu.

— Ničega — procijedio je kroza zube. — Proklet bio, ne bojim se baš ničega!

No sve je na Gauzeu pokazivalo da laže, i njegov glas i drhtanje ruku. Antrim pogleda Gauzeove čizme. Bile su prevelike za trag kod skrovišta s konjima.

Iza Antrima otvorila su se vrata.

Jake Gauze trgnuo se kao lisica koja je nagazila na gvožđe. Po tomu je Antrim znao da je ušao Sundance. Gauze je na njegov dolazak uvijek reagirao tako.

Sundance se odmah javio:

— Jake, netko dolazi! Još jedan tvoj prijatelj?

Gauze umjesto odgovora samo pokaže požutjele zube.

Sundance se podrugljivo smijao.

– Jake, zašto stojiš u kutu kao kljuse koje je kolika napola skončala. Pođi u susret svome prijatelju. Meni je svejedno, na kolače možeš pozvati koga želiš.

Sundance priđe stolu, nasloni se i obrati se Antrimu.

– Onda, je li te Jake napokon nagovorio? Hoćeš li vaditi za njega kestene iz žeravice?

– Zašto bi to tebe moralo zanimati?

– Zanima me sve što je u vezi s blagom.

– Jesi li zato ubio Kerrika? Sundance spusti nogu sa stola. Smiješak se ugasio. Oči su se zacaklile.

– Slušaj – rekao je – ti više prema meni nećeš biti drzak.

Zavladala je mučna šutnja.

– Da? Onda će biti bolje da se nekamo makneš.

– To sam ti upravo htio predložiti: osedlaj konja i kreni!

Sundance pomno izravna svoje jahaće rukavice i položi ih na stol.

Ponovo tišina. Činilo se da se Gauzove oči neprestano povećavaju. Vani se glasila neka ptica.

Verandu su išarale sjene grana i lišća. Antrim svrne pogled na Sundanceove čizme. Za svoju visinu imao je nevjerojatno mala stopala. Ako su te čizme ostavile onaj trag, onda i Sundance zacijelo zna za skrivene konje.

Sundanceovi smeđi obrazi

djelovali su kao zategnuti pergament.

– Dakle, odlaziš li ili ne? – rekao je Sundance gotovo šaptom.

– Razumljivo, ne – reče Antrim.

Sundance je skočio sa svoga mjesta.

Čovjek koji je dolazio kanjonom zastao je kod velike crvene stijene i zagledao se u Gauzeovo domište. Smotao je cigaretu i kao da je pažljivo proučavao rančerova zdanja.

Stranac je glavu pokrio cilindrom. Odijelo je također odavalo gradskog stanovnika. Usta je pokrivao bujan brk.

Bio je to Pete Spence, kartaš. Prije se laćao koječega pa mu nisu bile strane ni rudničke krađe. Mnogi su držali da je u tomu bolji negoli na kartama. Kad ga one nisu poslužile, nije se libio toga da navuče masku i da popravi svoju blagajnu. Pri tom nije, dakako, oklijevao niti da upotrijebi svoj šestometni revolver.

Spence je dugo proučavao Gauzeov ranč. Skinuo je šešir, obrisao čelo plavim čipkastim rupčićem, uzdahnuo i olabavio ovratnik.

Za to vrijeme Spence je smislio objašnjenje za ulazak u društvo koje računa s blagom Curlyja Billa. Reći će da je želio posjetiti svoga starog prijatelja Copea, koji mu je u gradu ostavio poruku da se nalazi na Gauzeovu ranču.

Priča bijaše jednostavna, međutim pogled na vučji brlog pobuđivao je u Spenceu velike sumnje. O Jakeu Gauzeu pričalo se koješta. Većina tih priča izazivala je u Spencu jednako neugodne osjećaje kao i sâm kanjon sa svojom krvavom poviješću. Bilo je to mjesto nasilja i zlosreće. Tu zemlju svojom krvlju nisu natapali samo Meksikanci. Mnogi je momak u kanjonu pokušao izazvati sreću i onda je ostao strvinarima i kojotima, bez groba i grobišta.

Pete Spence gurne ruku pod crni kaput, pod kojim mu je odjednom bilo hladno, makar je maloprije psovao vrućinu. Izvukao je revolver i zamišljeno ga pogledao. Otvorio je oružje i provjerio punjenje. Ustanovio je ono što je ionako dobro znao. Sve je bilo ispravno. Pucaljka se svakoga trena mogla upotrijebiti. Vještom kretnjom Spence zakloni oružje, zavrti ga nekoliko puta oko prsta i vrati u skrivene korice.

Činilo mu se da se sad osjeća mnogo bolje.

Odlučno je namjestio šešir, dohvatio uzde i potjerao konja. Za ohrabrenje počeo je pjevati pjesmu koja je govorila o tužnim doživljajima neke djevojke i njezinim sentimentalnim nevoljama. Tako je ujahao u dvorište. Pred kućom je Spence stao i istegnuo vrat, kako bi bolje čuo.

Iz kuće su dopirali glasovi i zvukovi koji su govorili o gužvi. U to Spence nije sumnjao. Na to

su njegove uši bile navikle. Nisu se čule krupne psovke i urlanje, no pesnice su očito radile paklenski. Mnogo je govorilo također toptanje čizama i to kako su borci hvatali zrak.

Spence bijaše radoznao. Sjašio je.

Vrata su bila otvorena. Pod njegovim koracima škripale su daske na verandi.

Jake Gauze bio je prislonjen uza zid, izbuljenih očiju. Tad je Spence ugledao i borce. Obojica su bila visokog rasta, jedan crnokos a drugi plav. Obojica su bila opaljena suncem. Ljudi koji mnogo vremena proborave vani. Tvrdi lica. Crnokosi je bio viši od drugoga i plećatiji. Pomalo neobično odjeven ako se uzme da je jahač. Činilo se da je siguran u pobjedu, uvjeren da je protivnika satjerao onamo gdje ga je htio imati.

Plavokosi je stajao pognut u kutu, s bradom na prsima. Djelovao je tako kao da će ga svakoga trena izdati noge.

Spence se ponovo zagleda u plećatoga. Svi su izgledi na njegovoj strani. Bio je veći i snažniji, vjerojatno udara žestoko i mnogo može podnijeti.

Na tom borcu Spenceu se činilo nešto vraški poznatim.

Plećati se upravo ponovo stuštio na svoga protivnika.

Plavi je pokleknuo i otkotrljao se u stranu. U silovitom nalletu plećati je tresnuo u zid. Sraz bijaše takav da se Spenceu zgrčilo lice. Na veliko iznenađenje, plavi je skočio poput divlje

mačke. Do bijesa, on je plećatog namamio u klopku!

Crnokosi se borac odlijepio od zida i počeo tresti glavom kao da u njoj želi srediti sadržaj. Pri tom ga je plavi udario posred usta. Udarac bijaše strašan. A slijedila su strelovito dva u bradu i jedan ravno u uho.

Glava plećatoga mlatarala je lijevo i desno. Oči su postale staklene kao u bika kojega je upravo pogodio zadnji udarac među rogove.

Crnokosi napipa rukom zid i nasloni se.

Plavi je krenuo da ga dokrajči, kad je iz susjedne sobe istrčala djevojka i prislonila mu u leđa revolversku cijev.

Jake Gauze skoči sa svoga mjesta kao da je odapet s luka i uhvati djevojku za ruku. Istrgnuo joj je revolver i gurnuo je prema kaminu. Ovdje se djevojka zgrčila blijedih obraza i zacakljenih očiju.

— Prokletstvo, ne miješaj se!

— režao je Gauze.

— Je li ti dovoljno, Sundance?

— reče plavokosi.

— Ne zauvijek, ne zauvijek — mrmljao je plećati, odgurnuvši se od zida. Neprestano je tresao glavom. — Doći će moj trenutak, nemoj to nikad zaboraviti. Svoje dugove plaćam uvijek do zadnjeg centa.

S tim je riječima odteturao van, ne pogledavši Spencea.

Antrim se okrenuo da pogleda za Sundaceom i opazio stranca na vratima.

Došljak osjeti kako ga taj pogled odmjerava od glave do pete.

Gauze je također ugledao posjetitelja, i kao da se nije trudio da sakrije nezadovoljstvo.

— Što ćeš ti ovdje? — pitao je.

— Ah, pa htio sam samo posjetiti Copea.

— Ovo ovdje nije igračnica, prokletstvo, niti je dom za oporavak, čovječe! Popni se na svoje kljuse, Spence, i gubi se.

Pete Spence pogleda u stranu.

Antrimu nije bilo do toga da se rve s novim lovcem na sreću. Na um mu pade jednostavna zamisao kako da ga poplaši. Pogledao je u Gauzea i rekao:

— Možda je ovaj ubio Kerrika, ha?

Stari je Gauze još bio brz u mišljenju. Antrim u njegovim očima opazi spremnost da sudjeluje u igri.

— Što misliš, gazda? — ponovo će Antrim.

— Po mome, morali bismo poslati po šerifa Slaughtera — reče Gauze i namigne Antrimu.

— Osedlaj konja i dovedi ga.

— Odmah.

Kad je Antrim htio proći pokraj Spencea, osjetio je njegovu ruku na ramenu.

— Kunem se da ne znam ništa o tomu — govorio je Spence.

— Nikad u životu nisam čuo ni za kakvoga Kerrika. Nikoga nisam ubio.

— Istina je najbolja obrana — reče Antrim. — Ako je tako kao

što kažeš, ne moraš se bojati. Zakon nikad ne osuđuje nedužnoga.

Spence u to nije vjerovao i naježio se.

— Tako mi svega, Jake — rekao je — mislio sam da smo prijatelji. Ne možeš stajati ovdje poput kipa i ne maknuti prstom. Morao bi mi pomoći.

— Držiš da bih u omču morao gurnuti svoj vrat? — uzvraća Gauze.

— Ali...

— Kreni, momče — reče stari lopov Antrimu. — U ovom kraju ima zakona i najbolje je da se poštuje. A zakon kaže da onaj tko da sklonište ubojici...

— Nisam ubojica — vikao je Spence. — Toga Kerrika nikad nisam vidio. Niti znam tko je niti što je on.

— Sad je mrtvac. A ti bi nam mogao uštedjeti neprilike ako potpišeš priznanje i...

— Onda biste me pustili da odem, je li?

— Pa, o tomu bi se moglo razmisliti — reče Gauze.

Idući prema staji, Antrim nije mislio o Spenceu nego o Sundanceu. Taj lopov neće se više upuštati u poštenu borbu. To se moglo jasno pročitati u njegovim očima. A ta Idy, prokletstvo! Antrim je još osjećao mjesto u koje mu je zabila revolversku cijev.

— Ako joj se tko sviđa, ta ide u vatru i vodu — mrmljao je Antrim za sebe.

Glupo je i preglupo, mislio je

Antrim, što se zagledala u ništariju kakva je Sundance. Čudno je i to što je Sundanceova pojava na Gauzea djelovala kao sunce na grudima snijega: iz trenutka u trenutak sve je manja. Istodobno se stari lopov s ostalima dobro nosio. Objašnjenja toga moglo bi biti i te kako važno. Ili ga Sundance zbog nečega ima u šaci, ili Gauze...

Dalje Antrim nije dospio. Gauze je izišao iz kuće i dovikivao:

— Osedlaj dva konja!

— Mislio sam da ćeš momka jednostavno najuriti.

— Ne govorim o Spenceu. S tim starim glupanom mogu obračunati svakoga trenutka. Riječ je o onoj proklesoj Loliti. Idy ne želi biti s njom pod istim krovom. Prema tomu, tu plesaticu trbušnih plesova moram udaljiti. — Gauze je razdraženo psovao. — Do vraga, kad se osim svega moraš gnjaviti s bahama! Baš sam si lijepoga đavola natovarao na vrat.

— Zašto? — upita Antrim. — Djevojka ti je počela zapovijedati?

— Nitko meni ne određuje što da radim, ali Idy, ona je...

— Hej, što si zastao? — upita Antrim.

Ne činilo se da je Gauze već rekao više negoli je htio.

— To je sve — dodao je i odmahnuo rukom.

Gauze se vrati u kuću. Antrim uze laso i pođe prema koralu.

Konji su odmah osjetili da

prijeti posao i uskomešali se. Svaki se nastojao progurati iza nekoga drugoga. Antrim je promatrao to životinjsko pretvaranje i onda nabacio laso na vrat grla koje je odabrao.

Dok je omatao uže oko priveznoga stupa, Antrim se ponovo sjeti da je htio pregledati kopita. Sagnuo se i podigao konju nogu. Ugledao je ono što je tražio. Istoga trenutka progovorio je pokraj njega Sundance:

– Prošetat ćeš se na pokojnikovu konju?

Antrim ispusti kopito Kerrikova žučka i uspravi se.

Sundance podrugljivo uzvрати Antrimov hladan pogled. Kad se Antrim okrenuo da donese sedlo, glasno se nasmijao.

Antrim se vrati, postavi sedlo i reče preko ramena:

– Težak si a vraški se tiho krećeš. Zapravo sam mislio da si otišao u nepoznatom smjeru.

Sundance se osmjevivao.

– U mojoj obitelji nije bilo takvih.

Antrim osedla konja za Lolitu i izvede obadvije životinje iz korala.

Sundance pođe za njim i počе podrugljivo pjevušiti: »Čašu vode i zalogaj, s tobom draga, aj...«

Antrim ga prekine riječima:

– Ako si za još jednu obilatu porciju, samo reci.

Lice snažnoga čovjeka počе se rumeniti.

– Nemoj me nikad više do-

dirnuti, King! Niti mi se ikad prepriječiti na putu.

– Kako?

– Kao što rekoh – odvrati Sundance i odjednom se opet počе smijati.

Trenutak poslije toga Sundance je nastavio:

– Ah, do vraga, mlatimo praznu slamu! Razgovarajmo radije o poslu.

– O poslu?

Sundance potvrdi:

– Da. – Ogledao se lijevo i desno i onda će povjerljivo: – Znaš, mogli bismo te baš dobro iskoristiti, King. Iako znamo kakva je tvoja prošlost, mogli bismo ti naći fino mjestance.

– Drugi si mi put rekao King. Ja se slučajno zovem Antrim. Kao da me smatraš banditom, jednim iz svoje jeftine vrste, je li?

Sundance nije pokazivao da je povrijeđen.

– King, nepotrebno trošiš riječi. Osim toga, nudim ti priliku da se napokon izvučeš i da počneš ispočetka. Razumljivo zauzvrat očekujem tvoju pomoć.

– Tebe svrbi na istomu mjestu kao Gauzea i Copea, je li?

– Što time misliš reći?

– Obadvojica misle – objašnjavao je Antrim – da je kod mene skica. Nisi li im to prišapnuo u nadi da će mi oni zakrenuti vrat i tako tebi uštedjeti posao?

Sundance se široko osmjevine.

– Eh, sjajna misao, kad bi bilo tako – rekao je. – King, brzo

stvaraš zaključke, nema sumnje. I to uvijek uzbudljive. Odmah planeš. Zato si me i prisilio na mlatažu u kući. Ali na tome sam ti vraški zahvalan. Upravo to sam htio postići. Što se toga tiče, već si mi napravio uslugu. Sad svi misle da smo smrtni neprijatelji.

Sundance je fakenski namigivao.

— Sjajno, King, to si sjajno izveo — nastavio je. — No najprije koja o tvojoj prošlosti, o napadu na Bensonovu kočiju. Tad su mnogi mislili da su s Billom Leonardom, koji je ustrijeljen, sudjelovali Jim Crane i Harry Head. Tako si zacijelo mislio i ti. Ali gdje je dokaz? Kod mene je, King. Povjerio mi ga je Head, i to te odterecuje.

Sundance zategne prsluk.

— Hajde — nastavljao je — nazovi me lašcem. Ali ako hoćeš početi ispočetka, pomoći ćeš mi.

— Imaš bogatu maštu — reče Antrim.

Sundance kimne.

— Hm, znam, riječi su riječi. Znam, ti si jedan od onih koji govore: Najprije da vidim, pa da onda vjerujem. Dakle, pogledaj ovo.

Sundance izvuče ruku iz džepa prsluka i otvori je. Antrim pogleda i nehotice potiho opsuje. Na Sundanceovu dlanu bila je zvijezda teksaškog izviđača.

— Nisam znao — promrsi Antrim — da teksaški izviđači daju zvijezde i pasjim njuškalicama.

— Ni govora — uzvratila Sundance — jer tu stvarcu nisam izvadio da ti je dam. Sve što od tebe želim, mala je pomoć. Podupri me i...

— Ili se vraćam u zatvor, je li?

— Ne luduj ponovo. Slučaj s Bensonovom kočijom mene se ne tiče. Osim toga, ova zvijezda vrijedi samo u Teksasu.

— I?

— Do vraga, čovječe — nerasploženo će Sundance — da su ovdje okupljeni svi sumnjivci iz Arizone, ni to se mene ne bi tičalo. Ja tražim nešto sasvim drugo. Tragam za konjima! Za čistokrvnim grlima prvoga reda. Ukradeni su jednom Meksu, jednom Donu koji jede grah ali je vrlo utjecajan. Ti nisi Španjolac pa mogu skratiti: Lorenzo Fanagas. Tko mu vrati njegova arapska grla, dobiva tisuću dolara.

— Tako? — reče Antrim. — Zašto pomoć nisi potražio kod Jakea? Stara konjokradica zna za svaki grmić u ovom kraju. Pretpostavljam da bi on tvoje skupocjene životinje našao zatvorenih očiju.

— Meni je potreban čovjek s otvorenim očima, dragi, tako otvorenima kao što su tvoje. Zašto se opireš rukama i nogama? Trebalo bi da budeš zadovoljan što radiš s nama izviđačima. Da možeš raditi s nama. Budeš li poslije želio kliznuti, neću te zadržavati. Niti ću juriti za tobom. Dakle, pružaš li ruku ili ne?

– A što je s blagom što ga je zakopao Zwing Hunt?

– Do vraga, čovječe, valjda ne vjeruješ u te kućine, ha? Zar zaista misliš da je ovdje negdje skriveno bajoslovno bogatstvo?

– Sundance zatrese glavom. – Da bijesa, mislio sam da u to vjeruju samo smušeni lopovi kakav je Jake Gauze. Dragi moj, naći ćeš blago jednako vrijedno kao što je crno pod noktom.

Antrim je šutke promatrao govornika.

Sundance mu položi ruku na rame.

– King, zvijezdu nosim poprilično godina. Vidio sam i upoznao poprilično ljudi. Osobno. Ali nikad mi nitko nije umaknuo, ni onda kad me zanimala sitnica u njegovu džepu. Svakomu je došlo njegovo vrijeme.

Sundance korakne natraške i nastavi:

– Eh, vidim da je ta stvar tebe općinila jednako kao i staroga Jakea. Ali dopusti da ti o tomu kako je Zwing Hunt umro priča netko tko to točno zna. Hunt je ranjen pobjegao u Teksas. On i Hughes sakrili su se na Butkleovu ranču u kanjonu Pole Bridge. Ostali su ondje tri tjedna, dotle dok je zacijelila Huntova rana. U međuvremenu bio je došao njegov brat Hugh. Htjeli su zajedno prijeći u Meksiko. Poslije nekoliko dana Hugh je odjašio u izviđački logor Price, južno od Cherrycowa, i ispričao poručniku da su Zwinga ubili Indijanci. Patrola

je krenula s njim i leš je nađen. Nađen je i pokopan podno jednoga stabla. U deblo je urezano Zwingovo ime i datum. Eto, sad bih htio znati, kad se vodio taj razgovor s umirućim? Kad je to umirući ujak pripovijedao o blagu i crtao tu velevrijednu skicu?

Antrim slegne ramenima.

– Što se mene tiče – rekao je – možeš govoriti do iznemoglosti, dok se vragovi ne smrznju u paklu.

– Aha, znam. A ti ćeš i tad vjerovati u blago Curlyja Billa. Ti, Jake Gauze i ostali. Pa, radi što te volja, ali pomogni mi u potrazi za konjima. Kako stojimo s tim?

– Sad moram u grad – odgovori Antrim.

– Dobro, idi. Ne bojim se da se nećeš vratiti Billovu blagu.

VI

Antrim je očekivao da će Lolita jahati spuštenih ramena ili da će kipjeti od bijesa. Prevario se u jednomu i u drugomu.

Lolita je bila osobita žena, mnogo osobitija negoli se Antrimu dotad činilo. Možda je posao s Gauzeom obavila na svoje zadovoljstvo i bila sretna što može napustiti njegovu kuću, u kojoj su se okupili surovi ljudi.

Za vrijeme dugoga puta svaka bi druga žena prije ili poslije dala srcu oduška i razvezala jezik, ali Lolita je šutjela. Kad bi Antrim štogod pitao, odgovarala je prijazno, no nije nastojala

da se razgovor nastavi. Bila je očito zadovoljna sama sa sobom.

Zato se Antrim iznenadio kad je odjednom počela govoriti.

— Antrime, bilo bi dobro da se izvučete iz te stvari — rekla je neočekivano.

— Iz koje?

Lolita je podigla ramena.

— U Skeleton Canyon niste došli zato što vas je Jake unajmio. Pojavili biste se i bez toga.

— Što mislite, zašto?

— Zato da tragate za blagom — reče Lolita i okrene se prema Antrimu. — Niste bili prvi. To blago htjeli su naći mnogi. Gomila ljudi jurila je za plijenom o kojemu je govorio Zwing Hunt. Jadni, ludi ljudi! Htjeli su doći do nečega što nije postojalo. Sanjali su o zlatu, srebru, draguljima i skupocjenim figurama. Što se sve nije ispremijevalo u njihovim glavama, kao i u Huntovoj. No kod Hunta se to može objasniti groznicom poslije ranjavanja.

— Aha — reče Antrim.

Lolita mu se tužno osmijehne.

— Ne vjerujete mi. Takvi ste kao i ostalo društvo što je dolazilo i što je sad kod Jakea. Ali, čovječe, nema u kanjonu ni zlata ni srebra ni statua, samo pohlepa i mržnja. Toga ima u izobilju. I tko se ne otrijezni na vrijeme, čeka ga smrt. Vjerujte mi, ja to znam, osjećam to ovdje.

Lolita položi ruku na srce i zagleda se preklinjućim pogle-

dom u Antrima. Činilo se da želi dodati još nešto. Ali samo je slegla ramenima, oborila pogled i nastavila šutnju.

Kad se smračilo, zaustavili su se u nekoj prodolini. Antrim uredi i priveže konje i počne se baviti priređivanjem jela.

Jeli su šutke. Poslije obroka Lolita se umotala u pokrivač i činilo se da je odmah zaspala.

Antrim je ostao kod vatre. Pušio je lulu i razmišljao. Imao je o čemu. Ta prokleta stvar bila je sa svakim novim satom zamršenija. A osim toga došla je još i ta krađa vrijednih konja i Sundance kao čuvar zakona.

Pucanj je prekinuo noćnu tišinu i trgnuo Guyja Antrima iz sna. Začas je klečao, s revolverom u ruci. Zurkao je na sve strane, tražeći cilj, odmičući se istodobno od svjetla vatre koja je dogorijevala. Jeka se utišala. Drugoga hica nije bilo.

Antrim zaključi da je pucanj dopro iza uzvišice na lijevoj strani logora, iza raslinja koje se odražavalo na noćnom nebu poput čuperaka kose.

Niti se više pucalo niti se čuo bilo kakav šum. Tišina se vratila i činilo se kao da se zgušnjava. Stajao je pognut tako dugo dok nije bio siguran da ga je probudio samo kraj neke drame.

Nad prodolinom se rastrla vlažna noćna hladnoća.

Antrim potraži pogledom Lolitu i ukoči se. Vidio je samo razmotan pokrivač i ništa više.

Antrim priđe Lolitinom leža-

ju s osjećajem da je posrijedi gadna klopka. Poslije nekoliko koraka stao je i osluškivati. Ali noćna tišina nije mu htjela ništa odati. Ništa se nije čulo osim čuha drijemežnoga noćnog vjeha u grmlju. Pripali šibicu i sagne se da vidi što će mu reći tragovi u travi i oko nje.

Zašto ga nije probudilo frktnje konja?

Međutim, konja nije bilo. Antrim ih je uzalud tražio pogledom. I oni su nestali. Na njihovu mjestu ostali su samo prerezani vezovi za noge.

* * *

Ostatak noći Antrim je proveo u prodolini. Pri prvoj vidjeli skočio je na noge i ponovo se dao na proučavanje tragova. Zatim je zamišljeno čučao pokraj Lolitina ležaja.

Tragova je bilo dovoljno. Neki su bili vrlo jaki. Utisnuti čizmama. Neki su se međusobno prekrivali.

Antrim je pratio tragove koji su vodili prema putu. Ondje su na tvrdom tlu nestajali. Bili su vrlo čitljivi. Pokazivali su da se neznamac šuljao vrlo oprezno. Pažljivo je stavljao nogu pred nogu i često zastajao da bi osluškivao.

Vratio se i još jednom razgledao tragove koji su nastali kad je Lolita izvučena iz pokrivača. Pete čizama na tom su mjestu napravile dvije duge brazde. Idući za tim tragom Antrim je došao do mjesta gdje se djevojka očito opirala. Čudno je što nije vikala. Otmičar je morao

biti nevjerojatno spretan. Jednak dojam stvarao je trag koji je odavao mjesto odakle je neznanc djevojku nosio. Otisci su bili dublji ali tako pravilni kao da se djevojka više nije opirala. U protivnom moralo bi se pokazati zanošenje. No možda je otmičar djevojci vezao usta i tako oslobodio ruke. Nije ju morao sprečavati u tomu da viče, i to mu je olakšalo posao.

Još nešto bijaše čudno. Djevojčine i otmičarove čizme bile su jednake veličine.

Antrim se morao prisjetiti otiska koji je našao kod skrovišta s meksičkim konjima. Iako je snažan i visok, Sundance ima upadljivo mala stopala. A samo tako jak čovjek mogao je bez većih teškoća ponijeti djevojku.

Je li Sundance otmičar? U kakav se vražji posao upustila djevojka da se s njom događaju takve stvari?

* * *

Otmičar nije konje poveo sa sobom. Antrim je našao tragove što ih je ostavio kad se približavao životinjama i kad ih je oslobodio. Mirno i tiho gonio ih je pred sobom otprilike pola kilometra, zatim ih je nagnao u trk prema Dragoonsku.

— Računao je s tim da ću pratiti trag — mrmljao je Antrim — i da ću nastaviti u uvjerenju kako ću ih naći gdje pasu.

Antrim nije mislio tako. Bio je uvjeren da će konji u luku skrenuti i poći natrag prema ranču. Siguran da štedi vrijeme, An-

trim je i sâm odmah krenuo onamo.

Više od trideset kilometara, čitav dan!

Iako jutro bijaše svježe, Antrim se već znojio. A prešao je tek tri-četiri kilometra. Razmišljao je o pucnju koji ga je probudio. Zašto je metak ispaljen i na koga? Je li se djevojka dočepala revolvera i pokušala se osloboditi? Da je uspjela, bila bi se vratila. Tako bi moralo biti. Sigurno je da otmičar nije pucao u djevojku. Barem ne zato da je ubije. Inače se ne bi trudio da je odvede.

Antrim se znojio kao trkaći konj, od razmišljanja i sunca koje je počelo pržiti. Mučila ga je žeđ. No i žeđ i bol u nogama zaboravljeni su kad je naišao na jedan jasan trag u prašini na putu.

Bio je to otisak kakav je Antrim opazio u skrovištu ukradenih konja, trag Kerrikova konja kojega je jučer jahao na tomu istom putu. No sadašnji je trag vodio u suprotnom smjeru, na trag prema ranču u kanjonu, odakle je krenuo jučer.

Bilo je nevjerojatno da konj prema ranču ide upravo posred puta. Tragovi su bili tako pravilni kao da je živinče kaskalo pod jahačem.

Antrim se vraćao za tragom i uskoro naišao na mjesto gdje je s grmovitoga tla skretao udesno, ravno prema putu. Zatim je otkrio još koješta. Na primjer, tragovi Kerrikova konja bili su pomiješani s tragovima neke

druge životinje. Bilo je očito da je žučko išao za tim drugim konjem, vjerojatno djevojčinim.

Kad je Antrim našao i otiske malih čizama, činilo mu se da će eksplodirati.

— Prokletstvo! — otelo mu se glasno.

Trenutak nakon toga morao se Antrim gorko nasmijati samomu sebi. Ta ga je djevojka lijepo potegnula za nos. Vodila ga je kao tupavog medvjeda. Kako je mogao pomisliti da je oteta?

Djevojka bijaše lukava i prevarila ga je kao pravoga zelembaća. Dok je on spavao pokraj vatre, ona je izvela čitavu predstavu. I to uspješno. Po svemu sudeći, sad ima oko šest sati prednosti, što se povećava sa svakom minutom.

Nikakvo čudo nije bilo u tomu što su tragovi čizama i otmičara i otete bili jednake veličine, što otmičar nije nigdje zateturao pod njezinom težinom. Nebesa, kakav je trud uložila da ga namagarči! Da ga se oslobodi.

Zašto?

Jasno, sve je to učinila zato da bi izvela neku vražju stvar i da pri tom ima alibi. Inače se ne bi tako trudila da izrežira otmicu nego bi jednostavno odjezdila s konjima.

Djevojka je poznavala kraj i njegovu prošlost. Prepoznala ga je. Ona je zacijelo rekla Sundanceu tko se krije iza imena Guyja Antrima.

Nije bilo dvojbe, djevojka bi-

jaše prepredena kao sâm vrag. Točno je izračunala luk što će ga konji napraviti otkako su natjerani u trk. Tragovi su govorili jasnim jezikom. Kazivali su da je djevojka išla najkraćim mogućim putem do mjesta gdje su se životinje pojavile, to jest da ih je najvjerojatnije čekala ovdje.

Tko bi se mogao kriti iza te Lolite ili Lizette?

I pucanj koji je Antrima probudio bio je smišljeno planiran. Trebalo je da potkrijepi zaključak kako je izvedena otmica.

Samo jedna pojedinost remećila je djevojčinu računicu, pojedinost koju nije znala: da će je izdati mana na kopitu Kerriko-va konja. Nije mogla znati da će on uzeti baš toga konja, a vjerojatno nije znala također da jedna potkova ne leži dobro. Kad bi joj to i bilo poznato, nije morala pretpostavljati da je s tim upoznat i Antrim. Dapače, zašto za put ne bi uzeo ispravno potkovano kljuse?

Mračan osmijeh pojavi se na Antrimovim usnama. Mislila je da se otresla njegova društva. Ali unatoč njezinu umijeću, to će drukčije svršiti. Do vraga, mislio je Antrim, vidjet ćemo se još ove noći.

U jarosnom zadovoljstvu Antrim je smišljao što će joj reći, a isto tako Gauzeu i Sundanceu, čitavomu tom društvu.

* * *

Došavši nadomak cilja, Antrim pomisli kako se ponavlja

nešto što je jednom već doživio.

Još nije bilo tako tamno kao onomad kad je zastao ovdje s Jakeom Gauzeom. No u kući je već gorjela svjetiljka. Ispred rasvijetljenoga prozora jasno su se ocrtavale grane bujnoga grma. Puhao je povjetarac. Potok je u noćnoj tišini bezbrižno ćarlijao.

Upravo kao i one noći, Antrima je prenuo hitac. Metak je prozujao pokraj Antrimova uha. Odmah zatim oglasilo se smrtonosnim zvukom drugo oružje. U mraku kod stajskoga ugla Antrim je nazreo neku kretnju, zatim pad.

Antrim spuzne s konja i krene. Ti tako blizi pucnjevi razjarili su ga kao risa. Ovaj se put nadao da će nekoga ipak zgrabiti.

Šuljao se sjenom uza staju, promaknuo pokraj razjapljenih mračnih stajskih vrata i upravo htio zamaknuti za ugao, kad se sudario s čovjekom koji se jednako žurio. Antrim ga odmah uhvati za ruke. Osjetio je kako se mišice napinju u naporu da se oslobode. U očajničkom pokušaju tkanina se razderala i Antrim zamalo ostade praznoruk. Brzo je revolverskom cijevi potražio rebra i rekao:

— Polako, inače...

— Do bijesa! — izusti sjena. — King, ne zadržavajte me! Pustite me, odmah!

— A, to ste vi? — promrsi Antrim. — Od koga bježite sad?

— Ne snalazite se! — reče Lolita.

Antrim doda podrugljivo:

— Mislim da se počinjem snalaziti. Što držite u ruci?

Lolita je ustuknula i sakrila ruku iza leđa. Bila je poput jegulje. Antrim je morao ispustiti revolver da je zadrži.

Nov Antrimov zahvat izazvao je kod Lolite uzvik bola. Od kuće su počeli dopirati glasovi. Činilo se da to udvostručuje djevojčine snage.

— Luđače, pustite me! — govorila je ljutito. — Morate li uvijek sve uprskati? Ah, vi i vaši postupci! Pustite me, odmah! Prije negoli taj ludi Jake Gauze... Dobro, luđače, evo vam...

Gurnula mu je u ruku ono što je htio uhvatiti. Antrim nehotice posegne obadvjema rukama. Lolita je odmah iskoristila priliku i otprhnula. Ostavila ga je da stoji kao ludak, kako ga je i nazvala. U ruci mu je ostao samo revolver teškoga kalibra, koji je još mirisao na barut.

* * *

Glasovi su se sasvim približili. Nejasne figure okružile su Antrima. Jedan čovjek lamatao je svjetiljkom. Kad ju je podigao, glasovi su umukli. U iznenadnu šutnju upade oštar glas:

— Tko je ovaj čovjek?

Antrim odjednom osjeti da je noć hladna. U zraku se osjećao ledeni dašak, i kao da mu se zavlacio u kosti.

Pri škrtaj svjetlosti Antrim odmjeri čovjeka koji se javio pitanjem i brzo ga prepoznao. Vidio ga je u »Crystal Palaceu« u

Tombstoneu. Bio je to muškarac u visokim ulaštenim čizmama i odijelu po mjeri, što je rijetkost u ovdašnjoj sredini. Ali sve drugo, lice, oči i držanje odavalo je pravoga terenca.

I sad je imao u ustima cigaru. I sjajnu zvijezdu na prsima. I kolt s ukrašenim kundakom.

Šerif Slaughter iskašlje se i reče nestrpljivo:

— Dakle?

Jake Gauze obriše nos i polako odgovori:

— Zapravo ga pravo i ne poznajemo, šerife. Ali, da, rekao je da se zove Cope.

— Copea znam dovoljno dobro — reče šerif pogledavši ovlaš čovjeka na zemlji. — Mislio sam ovoga — pokazao je Antrima.

— Ah, on — razvlačio je Sundance — on je Jakeov glavni. Antrim.

— Dakle, Antrime, ispričajte svoju priču. I ne rastežite je do jutra.

Antrimov pogled lutao je između ustrijeljenoga kartaša i Sundancea, koji se posprdno smješkao. Zatim se zagledao u šerifa Slaughtera.

— Što da ne rastežem do jutra? — pitao je.

— Priču, do vraga! Priču o tomu zašto ste ga ustrijelili. Ako to netko napravi, uglavnom ima razloga.

Antrim pogleda šerifa čvrsto u oči.

— Nikoga nisam ustrijelio.

— A što je onda s revolverom koji držite u ruci? I kako se zbi-

lo da pred vašim nogama leži mrtav Cope?

* * *

U zmrloj noći čulo se samo disanje ljudi. Antrimov pogled pratio je šerifov prst kojim je pokazivao blijedoga i nepomičnoga Taibana Copea.

Kockar je ležao potrbuške, zakrenute glave, lica napola zarivenoga u prašinu. Njegova smrt nije bila dostojanstvena ni toliko koliko život. Jedna ruka kao da je u zadnjem trenu posegnula za šešinom. Od druge se vidio samo lakat. Desna noga bijaše skvrčena kao da je zaustavljena u puzanju.

Antrim upitno pogleda šerifa.

— Žao mi je, Slaughter — rekao je — ali o ovome ne znam ništa.

Svjetiljka je ponovo podignuta i svjetlo je palo na Antrima. Šerif bijaše zlovoljan.

— Čuli ste pucnjeve, je li — pitao je.

Antrim potvrdi.

— Što je bilo s revolverom u vašoj ruci?

— Ah — zausti Antrim. Pete Spence progura se na svjetlo. U njegovim očima caklila se zlo sreća. — Ništa.

— Nećeš nam valjda reći da si topuzinu upravo napipao — reče Pete Spence. — Taibanu je nedostajala kad si ti...

Jake Gauze se umiješao u razgovor.

— Poslao sam čovjeka u grad po vas, šerife — rekao je na Antrimovo iznenađenje. — Uvijek

sam bio za to da se pomogne zakonu, koliko je god moguće. Naime, imali smo ovdje smrtni slučaj i mislio sam da biste morali biti obaviješteni.

Slaughterove tamne oči upe-rile su se u Gauzea.

— Ako se ne varam, želite mi reći da je ovdje ubijen još netko, je li?

— Upravo to — reče Gauze i upre kažiprst u Spencea, kojega je Sundance gurnuo naprijed.

— Evo vašega čovjeka, šerife. Držite ga čvrsto i uštedjet ćete mnogo vremena.

Činilo se da se to šerifa nije osobito dojmilo. Samo je ravno-dušno pogledao Spencea i počeo premještati opušak između zubi, zadržavajući se na Antrimu.

— Ako vam je revolver odviše težak — rekao je — dajte ga meni.

Antrim slegne ramenima i doda šerifu pištolj.

— Koga ste vi ubili, Spence? — obrati se šerif polako kartasu.

— Ja? Nikoga.

Slaughterov pogled išao je od jednoga do drugoga. Na njegovu licu nije se moglo pročitati ništa.

— Mislim da bi bilo dobro — obratio se Antrimu — najprije reći nešto o ovom ubojstvu. — Šerif dodirne čizmom leš i doda: — Počnite.

— Žao mi je — uzvрати Antrim — ali za Copeovu smrt čuo sam tek od vas.

— Gdje ste bili kad su planuli pucnjevi?

– Upravo sam s puta htio skrenuti u dvorište.

– I što ste tad učinili?

– Pa, bio sam uvjeren da netko puca na mene. Jedan metak prošištao je pokraj moga uha. Prosudio sam da je strijelac kod staje, upravo gdje mi sada stojimo. Skočio sam sa sedla i potrčao.

– I to je sve?

– Ne baš. Ovdje je bio još jedan. Uhvatio sam ga, no istrgnuo se i nestao.

Šerif John Slaughter razmisli časak o tomu što je čuo i obrati se ponovo Antrimu:

– Ali što je s ovim revolverom? Spence kaže da je Copeov. Što biste vi dodali?

– Istrgnuo sam ga u rvanju. Meni se čini kako se ovdje netko bavi time da Copeovim oružjem ubija druge, pa i njega samoga.

Antrim podrugljivo pogleda Sundancea.

Slaughter gurne revolver za opasač.

– Dakle, Pete – okrenuo se prema Spenceu – kakva je vaša priča?

– Ne morate gubiti vrijeme u zapitkivanju – napomenu Sundance. – On je jedno ubojstvo upravo priznao. Jake to ima napismeno. Mislio je kako bi bilo dobro da odmah imate nešto u rukama.

– Tko ste vi? I što radite ovdje?

Sundance se prijazno nasmiješi.

– Ah, ja sam samo jedan od plućnih bolesnika, jedan od onih koji su došli u ove krajeve zbog zdravlja.

– Vidi se na vama – reče

Slaughter suho. – A odakle ste došli ovamo?

Sundance se opet nasmiješio.

– Ne sjećam se jesam li to već spomenuo.

Gauze dodirne šerifovu ruku.

– Čim je Spence stigao – reče Gauze naglašavajući svaku riječ – pitao je za nekoga Kerrika. Zanimao se je li ovdje. Eto, to je ono što sam vam spomenuo. Taj Kerrik došao je dan prije, iz El Pasa, kako mi je objasnio. Htio je urediti ranč negdje kod Prescottta. Ovamo dolaze mnogi ljudi s različitim planovima i ja ne zapitkujem. Kerrik je rekao da bi se rado odmarao nekoliko dana. Dobro, rekoh, ostani koliko ti je volja. Odmah zatim pojavio se Spence i ta su se dvojica brzo srepila poput lopova. Jahali su zajedno naokolo i počeo sam sumnjati da su i oni u potrazi za blagom Curlyja Billa. Taj Kerrik bio je sve uznemireniji. Mislim da mu je Pete prodao skicu koju je navodno nacrtao Zwing Hunt, a pokazivala bi, kažu, gdje je blago zakopano...

– Prokleti lažljivče – umiješao se Spence srdito. – Toga Kerrika nisam ni vidio. Slaughter, ne vjerujte mu ni slova. Stigao sam ovamo poslije pogreba.

Slaughter je pogledavao jednoga za drugim.

Gauze je odmahivao glavom i pružao šerifu prljavu, izgužvanu cedulju.

– Bi li itko potpisao ovo ako to nije učinio? – pitao je.

Slaughter je prinio papir k svjetlu. Kad je pročitao, strpao je priznanje u džep ne rekavši ništa.

— Zašto ste uopće došli ova-
mo, Pete?

— Cope mi je poručio da do-
đem, da se sretnemo ovdje. Pre-
ma tomu, došao sam na njegov
poziv, a ne zbog nekoga prokle-
tog Kerrika, za kojega nikad ni-
sam čuo. A što se tiče toga bla-
ga Curlyja Billa... — pogledao
je zlomisleno Jakea Gauzea —
... samo mu ludak može vjero-
vati. Jake to dobro zna i sâm. I
ovaj je ranč kupio od para do-
bivenih za lažne priče o tomu
kako preko njega vodi put do
Huntove skice i do bajoslovno-
ga blaga. Opsjena!

Slaughter je odmahnuo ru-
kom. Antrim je vjerovao da mu
je lagarija do grla.

— Razgovarajmo o činjenica-
ma — reče šerif. — Gdje je taj
Kerrik pokopan?

Niti tim pitanjem Slaughter
nije postigao osobit napredak.
Jer Gauze je slegnuo ramenima
i rekao:

— Nemam pojma, Sundan-
ce...

— Ni ja — javio se odmah
Sundance. — Cope je donio lo-
patu. Mislim da ga je on i poko-
pao.

Slaughter pogleda Antrima
upitnim pogledom. Antrim za-
niječe glavom.

— Ni ja — rekao je.

Šerif podigne ruku.

— Prema tomu, pokopao ga
je Cope, je li? Cope koji je sad
mrtav. Praktično.

Šerif ogleda dogorjelu cigaru
i uze novu. Pri tom je proma-
trao Jakea Guzea tako prodor-
nim pogledom da se stari lopov
počeo grčiti.

Pripalivši cigaru, šerif reče:

— Pete, vi ćete se pobrinuti
da ujutro vidim toga mrtvaca.

Vi ostali možete prileći. Pred
nama je dug i naporan dan.

VII

Antrim je spavao nekoliko sa-
ti. Odavno je bio naviknut da se
probudi u zadano vrijeme. Pre-
ostala su još najmanje tri sata
do svitanja kad je opazio kako
preko dvorišta ide Jake Gauze,
bosonog, s čizmama pod pazu-
hom.

Antrim se u sebi osmjehne.
Mislio je da će tako biti. Šerifov
dolazak veoma je uznemirio Ja-
kea Gauzea i nagnao ga na to
da se posluži naglošću. Tako će
biti također kod drugih. Na
ranču nema nikoga tko se ne bi
plašio zakona.

Zašto je zapravo Slaughter
došao na ranč? Za kim traga?
Što će poduzeti poslije ubojsta-
va na koja je naišao?

Antrim je mislio i na prilike
koje su Slaughtera dovele u še-
rifsku službu. Njegovi prethod-
nici nisu mogli ili nisu htjeli
stati na kraj razbojništvima i
ljudima je došla voda do grla.
Drumska razbojstva i krađe
stoke nisu prestajale ni nakon
nestanka šerifa Behana i njego-
vih protivnika Wyatta Earpa,
zajedno s Docom Hollidayem i
Curlyjem Billom s njegovom
kompanijom. Ljudi su se zbog
toga opredijelili za to da šerif
bude pravedan i odlučan ran-
čer. Slaughter je pristao i zakon
je dobio pravoga zastupnika.

Slaughter bijaše hladan i mi-
ran čovjek, škrt na riječima i
pouzdan. U nekoliko godina
službovanja stekao je glas koji
je kod lopova djelovao upravo
čudesno. Njegova djela prešla
su u legende što su se pričale
uz logorske vatre. Slaughter je

sve rjeđe izvlačio revolver. Najčešće je bila dovoljna jedna jedina opomena pa da opomenuti potraži neki drugi kraj, kratak nalog slamao je otpor zatvorskim rešetkama. Pri tom je Slaughter najčešće jahao sâm. Bio je opasan tragač. Malo je kad krenuo za nečim uzalud.

Za konjokradice bio je Slaughter strah i trepet. Kad bi pošao za ukradenim kljusetom, rijetko se vraćao bez njega, a rijetko i bez kradljivca. Ako ga nije doveo, to se ne bi događalo zato što mu je pobjegao.

Zato se Antrim nije iznenadi-
vao kad je vidio kako se Jake Gauze šulja dvorištem. Šerifovim dolaskom oživjela je žeravica pod njegovim nogama i htio je brzo odmagliti. Znao je da bi ga Slaughter najradije sradio jednom zauvijek.

Za Gauzeovom sjenom iz tame se promolila druga. Antrim nije mogao razaznati tko je to, no računao je sa Sundanceom. Tko je god bio, zastajao je kad bi zastao Gauze i šuljao se dalje čim bi Gauze krenuo, upravo kao njegova sjena koja je malo zaostala.

Za tom sjenom krenuo je sad Antrim.

Gauze je stao pred vratima sobe za dnevni boravak i ogle-
dao se. Zatim je ušao. Njegova sjena mirovala je pred vratima nekoliko trenutaka i povukla se u tamu kuće.

Antrim se približio.

U kući je bljesnulo svjetlo. Dopiralo je od šibice koju je rukom zaklanjao Jake Gauze. Pri tom svjetlu pokazalo se da je druga sjena Sundance. Stajao je kod stola, nekoliko koraka uda-

ljen od Antrima i promatrao što radi Jake Gauze.

Gauze se prignuo pred kamionom. Nešto je tražio.

Kad je Gauze izvukao ruku iz kamina, dobaci Antrim odmjereno:

– Jake, zahvaljujem! Već sam se bio pobojavao da skicu nikad više neću vidjeti.

Stari se lopov ukočio kao stup.

Sundance se počeo vragoljanski smijati.

– Bio bih se kladio za svoj zadnji dolar da ćeš zabosti nos ovamo.

– Samo pričaj, ali makni ruku od revolvera – reče Antrim.

– I ti, Jake, također. Pripali svjetiljku.

Gauze dohvati svjetiljku s kamina i osvijetli prostoriju.

– I sad? – pitao je Sundance. – Što ćemo sad? Da se grdimo ili da se mlatimo, ha?

– Sad ćemo najprije potražiti odgovor na pitanje tko je zabio kartašu nož u leđa?

Sundance je prezirno frktao.

– Što se to tebe tiče? To je Slaughterov posao.

– Tako je, mister. Slaughter će biti uvjeren da je to učinio jedan od nas.

– Ti si već rekao da se netko nagnuo nad Copea kad si ti...

– Rado bih da je tako, ali to nisam rekao.

Sundance žmirkne očima.

– 'Nije ni važno – nastavi Antrim. – Važno je to da Slaughter neće imati mira dok stvar ne objasni. Ti također ostaješ u igri. Ne misliš valjda da će te pred Slaughterom zaštititi tvoja rendžerska zvijezda.

– A što bi ti rekao? – po-
drugljivo će Sundance.

— Da si zvijezdu skinuo s nekoga mrtvog čovjeka.

Sundanceov smiješak prešao je u grimasu.

— Vidi, vidi — promrsio je. — Znaš onu: Ispeci pa reci! Ili onu drugu: Šutnja je zlato! Jesi li razumio?

U Sundanceovu glasu bilo je hladne podrugljivosti, upravo kao u njegovu držanju samopouzdanja kad je izvukao revolver i počeo ga vrtjeti oko kažiprsta, hvatajući jednom držak a drugi put cijev. Bio je to trik poznat iz vremena Curlyja Billa, a njime se poslužio i on sâm kad je ustrijelio šerifa Whitea. Pretvarao se kako će se predati i pružio prema šerifu držak revolvera. Jednim je trzajem zatim okrenuo oružje i opalio.

Kad se oružje u Sundanceovim rukama smirilo, Antrim se zagleda u njegove zacakljane oči.

— Uglavnom odlučim i onda radim — reče Antrim mirno.

Sundance spremi kolt.

— To sam i mislio. Ti si jedan od onih kojima valja maljem prodrnavati mozak.

Trenutak poslije toga obratio se Sundance Gauzeu:

— Onda, Jake, ako si izvadio skicu Zwinga Hunta, daj je ovamo.

Gauze je stajao kod kamina siv i drhtav.

— Časne mi riječi, nemam je — govorio je Gauze jadovnim glasom. — Bila je ovdje u kaminu, ali je nestala. Ukralo ju je neko njuškało.

X

Jake Gauze ovlaži suhe usnice. Tresao se cijelim tijelom.

Kad nije mogao izdržati tišinu, viknuo je:

— Časti mi! Kunem se!

— Hajde, hajde! — smijao se Sundance. — Primiri se. Ovaj ovdje zacijelo se dobro sjeća skice. Njegovo je pamćenje pouzdano. Tvoje također, Jake. Zar ti to ne laska?

Jake Gauze pokuša se osmjehnuti, no taj smiješak bijaše nalik na grč.

Antrim pogleda Sundancea.

— Zašto je tebi uopće važna Huntova skica?

— Pa i ja bih bacio pogled na to blago.

— Do bijesa, ako me pamćenje ne izdaje — reče Antrim — jučer sam slušao drukčiju priču. I mislio sam da samo ishlapjela skitnica može vjerovati u takvu bajku.

Sundance se lagodno osmijevao.

— Predomislio sam se — rekao je. — Ta zlatna groznica vrlo je zarazna. — Pogledao je Gauzea. — Čuo sam da si ti radio s Curlyjem Billom. I Zwingom Huntom, je li? Mislim da prilično dobro znaš gdje je blago pohranjeno. Iskopao ga nisi zato što ga ne želiš dijeliti ni s kim. Zato što svinja želi cijeli valov za sebe. Ali ne možeš čekati da umre svaki momak koji je čuo za blago. To ne možeš očekivati. S nekim ćeš ipak morati dijeliti. Bilo bi najbolje za tebe da smo to mi. Jake, po mom sudu, ostaju ti samo dvije mogućnosti. Možeš šutjeti i vući vruga za rep, ili nas možeš pustiti u svoje veliko srce, zadržati trećinu i glavu.

Na Jakeu Gauzeu vidjelo se da je zategnut kao tetiva trenutak prije negoli će se razderati.

- I što bih to ja morao znati?
- upitao je.
- Na primjer, gdje je to brdo
- objašnjavao je Sundance.
- Ne govorim o Araratu, a ne preporučujem to ni tebi.

Gauzeovo lice bijaše takvo kao da je upravo sišao sa zubarskoga stolca.

- Znam gdje se nalazi to brdo – rekao je umorno.

Gauze se sagnuo da obuje čizme. Zadnjih je dana brzo stario, zapazi Antrim. Omršavio je još jače, iscrpio se. Sundanceova prisutnost djelovala je na nj poput kuge.

- Kako to da se onaj prevarant Spence još muva ovuda?

- upita Antrim. – Mislio sam da si ga otjerao.

- Vratio se – reče Gauze i obriše rukavom znojno lice. – Odmah poslije šerifova dolaska.

- Tako? A što je dovelo Slaughtera?

- Rekao je da traži neke konje.

- Znači, ukradene konje?

- Tako se čini.

- Zna li tko ih je ukrao?

Sundance se opet nasmije.

- Ti znaš, ako se ne varam

- rekao je.

- Mogao bih ga pokazati prstom – uzvрати Antrim.

Sundance pogne glavu.

- Od početka sam te smatrao duhovitim momkom. Mi se razumijemo, ali s Johnom Slaughterom nećeš imati toliko sreće.

Antrim na prijetnju uzvрати hladnim smiješkom. Jake Gauze nepovjerljivo je pogledavao čas jednoga a čas drugoga.

- Dakle, prijedimo na stvar, Jake – reče Sundance. – Poč-

nimo s tim bajoslovnim brdom. Reci nam, zašto ga nitko dosad nije otkrio?

Jake Gauze opet se naježio. Nevjerojatno je, mislio je Antrim, kako na nj utječe Sundance. Čak i onda kad govori prijateljskim tonom, bez prijetnje u držanju ili pogledu. Unatoč tomu Gauze kao da će iznojiti zadnje životne sokove.

- Dakle? – požurivao je Sundance.

Stari lopov napokon je prešao na stvar.

- Zwing Hunt ga je nazvao Davisovim brdom jer je ondje pokopan neki Davis. Ali to nije točno. Mislim na ime. Čovjek se zvao Harris. Njega i njegovu obitelj napali su ondje Apaši i sve su ih pobili. Sve ovim jedne djevojke. Ona se zove Idy Harris i otad živi ovdje. Pokopali smo dakle s njim ženu i ostalu djecu. Nedaleko odatle nalazi se svojevrsna udubina, a s vrha brda može se vidjeti prijeko u Novi Meksiko.

Antrim je promatrao Sundancea. Opazio je kako se zatežu njegovi obrazi i kako se sjaje njegove oči. Prstima je pročešljavao kovrčava crnu kosu. No u njegovu glasu osjećala se sumnjičavost kad je rekao:

- Nemoj se truditi da mi pričaš još i to kakve je boje bio tvoj konj.

- Misliš da lažem? – uzbuđeno će stari razbojnik. – Prokletstvo! Misli na zlato u kutiji što sam je izvukao iz banditova groba. Neka ti to kaže da ne pričam basne. Do vraga, slušaj dalje! Zapadno od Harrisova brda nalazi se kanjon Turkey Creek. Njega ćeš se sjetiti, je li? Gore gdje je Galeyville. Prevrt-

ljivac Zwing izvrnuo ga je na svojoj prokleskoj skici u Silver Creek Canyon, kako sam ja ustanovio. Zato dosad nitko nije mogao naći blago. U Turkey Creeku onomad smo pokopali i toga čovjeka. Tad sam izvadio kutiju sa zlatom. Ako hoćeš, možeš pogledati također hrpicu kostiju.

Sundance prijede jezikom preko usnica.

— Dotle sam dakle došao — nastavi Gauze gotovo slavodobitno — kad ste se vi umiješali. Ali postoji još i drugi kanjon...

Gauze se naglo okrene i opsuje.

Sundance je pogledao u vrata i trgnuo revolver.

Na otvorenim vratima stajala je djevojka. Idy Harris.

— Nestala je — reče kad je opazila Gauzea. — Povala je također onoga pljačkaša i kockara. Odmaglili su s konjima koje si sakrivao na drugoj strani potoka.

*

Gauze htjede nešto reći ali ga je pridavio bijes. I Sundance odjednom nije bio više opušteni šaljivac. Od ljutine kao da je potamnio u licu. Zaurlao je na Gauzea:

— Nisam li ti rekao da skineš s vrata toga prokletoga Spencea. Do vruga, a što si ispričao toj drolji?

Jake Gauze stajao je na svom mjestu kao ukočen. Usta su se pokretala ali bez glasa. Brađa je drhtala. Tako se pržio u vatri koju je sâm potpalio.

Sundance ga je psuvao. Žile su mu iskočile na vratu. Podigao je revolver i Gauze se povukao u kut, poput štakora koji je

satjeran u kut. Njegove su ruke visjele niz tijelo kao da su oduzete.

Sundance se pognuo kao tigar i vikao:

— Odgovori, prokletniče! Što si joj izlajao?

— Pa... pa — mucao je Gauze — njoj ništa. Baš ništa.

— Ne laži! — urlao je Sundance. — Ili ću ti iščupati to izdajničko srce. Nešto si joj rekao, inače bi...

— Ništa! Baš ništa, kunem se — cičao je Gauze. — To je mogla biti jedino Idy. Njoj sam nešto ispričao. Isto što maloprije i tebi. Da je Zwing promijenio nazive i ono o kutiji sa zlatnim dolarima.

— Grom i pakao! — grmio je Sundance.

Gauze proguta pljuvačku i ovlaži usnice. Jednu je ruku podigao kao da će se njome braniti.

— Najbolje će biti — zamuckivao je — da čitavu stvar predam tebi i da nestanem. To mi je skuhala Idy, zato da me uništi. Nitko ne može zamisliti kako je ta lisica zla prema meni. Nitko...

Antrim nehotice pogleda prema vratima. Idy Harris je nestala. Vrata su bila zatvorena.

Sundañice gurne revolver u korice, okrene se i pođe van. Gauze je uzdisao za njim:

— Što namjeravaš? Do bijesa, nemoj...

Sundance mu dobaci preko ramena:

— Budalo! Misliš li kako ću dopustiti da mi bilo tko otme plijen?

Sundance bijesno trgne vrata.

Svjetlo je palo na šerifa Johna Slaughtera.

*

— Što da netko otme? — upita Slaughter.

Sundance je stao kao da ga je u prsa udario kovački čekić. No nije dugo ostao u tom položaju. Žurilo mu se da pođe za ono dvoje što je odmaglilo na Don Lorenzovim čistokrvnim konjima i odnijelo toliko traženu skicu.

Sundance podigne ruku da odgurne Slaughtera, no stao je ponovo u pola koraka, taj put zadržan revolverom.

Slaughter i Sundance stajali su tako jedan nasuprot drugomu, kad se ponovo pojavila Idy Harris. Djevojka je zastala i bilo je očito da namjerava promatrati razvoj događaja.

Rijedak stvor, mislio je Antrim, i lukaviji negoli se činilo. Pomrsila je Gauzeove konce i upropastila mu igru, da bi sad uživala u drugoj, koju je sama povelala.

— Pitao sam — reče šerif — što da netko otme?

Sundance se ponovo sredio. Osmjehnuo se nižem Slaughteru i slegnuo ramenima.

— Cigara vam se ugasila. Evo vam druge — rekao je.

Slaughter uze cigaru lijevom rukom i gurne je u džep. Oružje u desnici nije se pri tom pomaklo ni za dlaku.

— Ne običavam nikoga pitati više od dvaput — rekao je hladno.

— Ah — nasmije se Sundance — bio sam malo uzbuđen. U brdima sam zasnovao mali rudnik u koji polažem stanovite nade. Prije negoli ga ubilježim na

svoje ime, napravio sam skicu. Da priča ne bi bila duga...

— Mislite bajka, je li?

— Ako ne želite slušati... — podigne Sundance ramena.

— Skraćeno rečeno: netko vam je ukrao skicu i otišao je prema vašem rudniku, je li?

Sundance zadovoljno potvrdi:

— Tako je, kao da ste znali. Slutim da je skicu ukrala ona Meksikanka, Lolita, a povelala je sa sobom i Spencea.

Slaughter kimne i reče:

— Ako je laž gotova, mogu vam ispričati istinu.

— Hajde!

— Skicu koju spominjete niste nacrtali vi nego Zwing Hunt. S pomoću nje trebalo bi da se nađe mjesto gdje je zakopan dio plijena Curlyja Billa. Nisam se na to odviše obazirao...

— Razumljivo — utrčao je Sundance. — Samo bi ludak tome pridavao važnost.

Slaughter pokaže lijevom rukom prema dvorištu.

— Možete mirno poći za djevojkom i Spenceom. Dapače, pratit ću vas. Svi ćemo poći s vama. — Slaughter se pomakne i onda glasno upita: — Recite mi, jeste li vi ukrali one konje?

Ali, Sundance se nije dao oboriti tako lako. Namignuo je Idy i nasmijao se.

— Ako mislite na konje što ih je spomenula Idy, s kojima je otperjašilo ono dvoje, morali biste o tomu razgovarati s Jakeom. On pozna ovaj kraj mnogo bolje negoli ja.

Što je o tomu mislio John Slaughter, nije se moglo zaključiti. Njegovo lice nije odavalo ništa. Za staroga lopova to se ne bi moglo reći.

Jake Gauze proveo je već dio života jašući s najokorjelijim momcima, upoznao se s njihovim trikovima i smišljao svoje. Očekivalo bi se da za svako pitanje ima spreman odgovor, ali čulo se samo nerazgovijetno mrmljanje.

Jake Gauze djelovao je krajnje sumnjivo.

Antrim je unatoč svemu ostajao pri uvjerenju da je Sundance doveo konje iz Meksika i sklonio ih pokraj potoka u nekoj svojoj nakani ili zbog nekih svojih razloga. Isto tako bijaše uvjeren da je na nj pucao on, ne Gauze.

— Onda — reče Sundance — zašto ga ne upitate?

John Slaughter hladno je promatrao Sundancea.

— Možda ću ga pitati. Ali najprije...

— Ali to su konji za kojima tragate — upleo se Sundance.

— Jake mi je pričao o vama. Činjenica je da mi je htio podvaliti. Rekao je da su posrijedi arapska grla iz okolice Torreon. Smeđi ždrijebac i siva kobilica. Slaughter, ne čini li vam se to poznatim?

Slaughter je premještao hladan opušak iz jednoga kraja usana u drugi.

— Vraški ste obuzeti željom da Jakea dovedete na vješala — rekao je. — Nemate valjda namjeru da i mene upregnete u svoja kola, ha?

Sundance zapucketa prstima.

— Ali, čovječe, kakve su to misli? Što se mene tiče ako vam on izmakne? Što se mene tiče, činite što vas veseli.

— Upravo tako — uzvрати šerif. — Jeste li već bili u ovom kraju?

— Bio sam gotovo svagdje između Peace Rivera i Rio Grande — odgovori Sundance raspoloženo. — Tako je kad čovjek traga za zdravljem. — Sundance napadno zakašlje. — Dok mi ovdje ovako naširoko raspravljamo, oni će konji...

— Brigu o konjima prepustite meni. Ja sam za to plaćen. — Slaughter pogleda prema Gauzeu i Antrimu. — Dakle, penjite se u sedla.

Idy Harris odmakla se od vratnica na koje je bila naslonjena.

— Dok budete sedlali konje, priredit ću vam hranu — rekla je.

Šerif zahvali i pođe prema koralu. Ostali krenuše za njim.

Kerrikov žučko bio je također ovdje. Antrim ga uhvati lasom u prvom bacanju. Prije negoli prođe noć može mu i te kako dobro doći izdržljivost te životinje. Ako svi na ranču znaju da se on zapravo zove Luther King, moglo je to doprijeti već i do šerifovih ušiju. Svakoga trenutka može osjetiti na rameu njegovu ruku. Razmišljao je i o tomu zašto se to već nije dogodilo. No možda je šerif htio da sve teče ovako usporeno.

Vrijeme je Antrima sve jače ispunjavalo osjećajem da se približava katastrofa, katastrofa općega obračuna. U zraku kao da se osjećao dašak smrti. Antrim se trudio da se oslobodi toga osjećaja, ali nije uspijevaao.

Sa svim tim u skladu bilo je također čudno ponašanje Idy. I njezin zluradi trud da zagorči život Jakeu Gauzeu. Prema Sundanceu djevojka se također promijenila. Dvaput te noći

opazio je Antrim kako ga je promatrala bez ikakvoga traga prijašnje ljubaznosti. Gledala ga je sa strahom, odbojnošću ili s hladnim okrivljivanjem. Što god da se zbilo među njima, jasno je bilo da Sundance više ne uživa Idynu naklonost.

To je Antrima ispunjavalo nekim zadovoljstvom. Zašto? Izbjegavao je razmišljanje koje bi donijelo dogovor.

*

Na istoku su se vrhovi bregova jasno ocrtavali na sivom nebu. Antrim razagna misli, opazivši da su Sundance i Slaughter približili glave. Sundance je pričao više.

Objašnjava li sad Slaughteru da je s njima Luther King?

Jake Gauze pride sa svojim osedlanim konjem Antrimu i promrsi:

— Nož koji si našao u Kerikovim leđima posudio je Sundance od Copea. Zadrži klipane jednu minutu podalje od mene! Moram obaviti nešto što ne moraju vidjeti.

Gauze ode dalje. Sundance podigne glavu i reče:

— Bit će bolje da pripazimo na njega. Tvor bi mogao odmagliti.

— Jake, provijant će preuzeti Antrim — doviknuo je Slaughter.

Gauze je stao i popeo se u sedlo. Ali je ostao na mjestu. Mršav, iscijeden, opuštena lica i mračnog pogleda sjedio je na konju i promatrao kako Antrim korača prema verandi koja još bijaše obavijena tamom.

Idy Harris pojavila se na vratima, s vrećom u rukama. Antrim se iznenadio nad samim

sobom kad je skinuo šešir. Osjećao je želju da nešto kaže, da se ispriča za-dotadašnje ponašanje. No nipošto da nađe potrebne riječi. Nikad nije bio osobito razgovorljiv, uvijek je više važnosti pridavao činu. Ako je netko u lijesu nad grobom, malo mu pomažu riječi kojima se izražava žaljenje.

Djevojka je promatrala Antrima čudnim pogledom. Antrima je morilo pitanje što ona sad misli. Čudio se kakve osjećaje budi u njemu već i njezin pogled.

Čudo i vraški nelagodno.

Antrima to počeo ljutiti. Na kraju krajeva, ništa loše nije učinio Idy. Nije joj posvećivao osobitu pažnju, i to je sve. Zbog toga ga nije morala tako pogledati.

— Žao mi je — promrsi napokon Antrim i nabije šešir na glavu.

— Što? — šapnula je.

— Pa, tako, zbog svega što sam izgovorio...

— Neka te to ne muči — reče djevojka odrešito. — Tvoje proketo žaljenje nije mi potrebno, kao ni tvoja ljubaznost. Neću s tobom imati posla. Budi siguran da mogu preživjeti i bez tvoje pomoći.

Antrimu se zgrčiše usnice.

— Tako je. Sudeći po tomu kako si se snalazila sa Sundanceom... Mislím da je to muha u tvojoj juhi...

Idy zamahne munjevito i udari Antrima po licu.

— Ne baljezgaj! Kako se usuđuješ — šaptala je. — Mene nije dodirnuo nitko, i nitko me neće taknuti! A sad se gubi — ciknula je izvukavši revolver. — Ne-

stani prije negoli ti potprašim pete.

Antrim podigne vreću s hranom i ode s verande. Zveckanje mamuza odavalo je njegovu srditost. Ljutio se uistinu žestoko, u prvom redu na sebe samoga. Kako se moglo dogoditi da tako razjari tu tigricu? Zašto se doveo u situaciju da djevojka sad misli kako mu se sviđa!

Antrim se uspenra u sedlo. Zapazio je da ga Gauze promatra oštrim pogledom. Antrim je računao s tim da stari lopov nije mogao čuti razgovor a još manje vidjeti što se događalo na verandi. No baš zato ga je ubolo Sundanceovo pitanje:

— I onda, nije te poljubila?

Antrim grubo trgne konja i ošine pogledom Sundancea.

— Ako ti je opet potrebna masaža, reci.

— Ni slučajno — posprdno će Sundance i okrene se prema Slaughteru. — Ne bi li bilo vrijeme da krenemo? Šerife, ako ne biste imali ništa protiv toga, vrlo bih rado ovoga kartaša počastio jednim metkom.

— Bude li potrebno da se puca — reče Slaughter hladno — to je moj posao, upamtite. Za to sam i plaćen.

• — Slažem se s tim, šerife, ali ako ne požurimo, neće nitko ništa obaviti. Ako ono dvoje jaši konje koje je Jake htio podvaliti meni, nećemo ih lako stići. Kojim ćemo smjerom krenuti.

— Što predlažete.

— Hja, ako bismo htjeli pratiti tragove, morali bismo čekati dan. U tom slučaju ne bismo ih zatekli s ove strane granice — mislio je Sundance. — Prema tome, idimo ravno prema gra-

nici i pokušajmo ih zaskočiti ondje.

Slaughter se hladno osmijehne.

— Prijatelju dragi, mi ćemo ipak krenuti prema kanjonu Turkey Creek!

*

Sundance bijaše iznenađen.

— Kako? Što? Turkey Creek: Mislio sam da hoćete uhvatiti konjokradice...

— Tako je. Zato sam izabrao taj smjer — reče Slaughter. — Naći ćemo ih upravo negdje kod Turkey Creeka. Točnije rečeno, bit će to onaj drugi kanjon, o kojemu je Jake htio govoriti kad vas je prekinula djevojka. — Slaughter se osmijehne Gauzeu, koji se mrzovoljno ukipio u sedlu. — Siguran sam da će Jake naći taj kanjon.

Rečenica je zvučala tako kao da je Slaughter rekao kako bi za Gauzea dobro bilo da nađe kanjon.

Poslije toga malo se razgovaralo, kao da su sve karte bačene na stol.

Jake Gauze jahao je zadubljen u sebe, kao čovjek koji se više ne obazire na prijetnje, umiren u beznađu da će se popraviti išta od razorenih planova? Čak je i Sundanceov jednak vic, kojim je popratio riječi šerifa Slaughtera, primljen ravnodušno. No Sundance kao da nije pušku bacio u trnje. Na njemu se vidjelo da kuje novi plan. Antrim se pitao što će lukavac najprije poduzeti.

On je bio Kerrikov ubojica. U to je Antrima potpuno uvjerila Gauzeova napomena da je Sundance posudio nož od Copea. To je opet upozoravalo na za-

ključak da je odgovoran i za Copeovu smrt. Taj hladnokrvni planer bio je iza toga čak i u slučaju da je smrtonosi metak ispalila Lolita. On je sigurno na neki način sve udesio tako da je Lolita bila prisiljena na taj čin. Sundance je planski iskorjenjivao tragače za blagom Curlyja Billa, a najprije je pokušao kod njega, Antrima.

Velika nepoznanica bila je ta tamnokosa Lolita. Samo je jedno bilo jasno: da je nevjerojatno lukava. To je dokazala svojom lažnom otmicom s potvrdila tako što je drugome gurnula u ruke revolver kojim je netom ubijen Cope, i zatim nestala.

Lolita bijaše sigurna da će Slaughter u takvoj situaciji osumnjičiti Antrima, no šerif joj nije priuštio do zadovoljstvo.

Ah, da, na svoj način i Slaughter je bio čudan svat. Činilo se da se ne obazire osobito na to tko je koga čime skončao, samo ako ga tragovi vode do konja.

Antrim se osmijehne u sebi. Slaughter je radio upravo onako kako to opisuju priče što kruže o njemu. Pojava Johna Slaughtera ne može se odvojiti od ukradenih goveda ili konja. U takvim slučajevima on se pojavljuje odmah, najčešće sam, i ništa ga ne može odvratiti od traganja.

Bio je to loš predznak za Sundancea. Činilo se da toga nije bio svjestan.

Antrim se pitao što bi Slaughter poduzeo kad bi mu rekao da Sundance u džepu nosi ukradenu rendžersku zvijezdu. I što bi Sundance izjavio kad bi ga šerif prisilio da govori? Bila bi to zacijelo neka drska bezobraština.

Lukavstvo, bezobzirnost i drskost, to je bio Sundance. Opasan i osim svega još nejasan tip. Antrim bijaše siguran da se Gauze i Sundance znaju otprije, čak vrlo dobro. Ali unatoč svemu, tko je on?

Antrimu sine misao koja bi mogla objasniti čudan odnos između Sundancea i Gauzea, no bila je tako pustolovna da ju je odagnao slijeganjem ramena.

Sundance bijaše opasniji od ostalih. Antrim je ostao pri tom da ga zadrži na oku.

Antrimove misli vratile su se djevojci Idy. Ona se neprestano pojavljivala pred njegovim očima i toga se nije mogao otresti. Do sto đavola, a nikad joj nije uspijevaao reći ono što je zapravo htio. Te riječi jednostavno nisu htjele preko njegovih usana. Njegova odbojna neljubaznost upravo ju je gurala prema Sundanceu.

Antrim se ponovo sjeti posljednjih Sundanceovih riječi: – I nije te poljubila?

Antrim postade svjestan toga da nikoga još nije mrzio tako kao Sundancea.

VIII

Put prema Turkey Creek Canyonu nije bio nalik na šetnju. Dana je uzmanjkalo. Sjene su se izduljivale. Večer se spuštala. Jahali su dotle dok ih nije zaustavila noć.

Ulogorili su se u dolini obrasloj travom, nedaleko od živoga izvora. Idyna vreća s provijantom opet je veoma olakšala. Napravljeni su sendviči i svi su šutke žvakali. Prije negoli su bili gotovi, kratko će Slaughter:

– Pušenja nema?

Sundance to dočeka tihim fi-

čukom. Gauze je šutio. Antrim upita:

– Jesmo li napokon blizu kanjona?

Nitko se nije potrudio da odgovori. Slaughter uze pušku, nađe mjesto gdje će sjesti, i onda je prebaci preko koljena.

Zavladala je mučna tišina, u kojoj su se samo izmjenjivali sumnjičavi pogledi. Tad se javi Sundance:

– Mislim da je besmisleno sjediti ovako kao u mrtvačnici. Naložimo vatru i...

– Nema vatre – dobaci Slaughter. – Sve je jasno. Ako kome slučajno nije poznato, ja sam izvrstan strijelac.

– Ni ja nisam loš – uzvрати razdraženo Sundance. – Nisam za to da ovdje puštam korenje.

– Čim sine mjesečina, kreće se dalje – reče Slaughter.

– Tad biste vidjeli tragove, je li? Do vraga, Gauze može naći put do Turkey Creeka u crnoj tami.

– Sigurno – rče Slaughter.

– Što se toga tiče, ni ja ne bih zalutao. Ali za razliku od vas, ja ne tražim nepostojeće blago. Meni je do konja.

– I za to je potrebna mjesečina:

– Jest. Konji ostavljaju tragove da ih čitam.

Noć se zgušnjavala. Činilo se kao da mjesečine nikad neće biti. Na nekoliko koraka Antrim više nije mogao raspoznati svoga najbližega susjeda Sundancea. Razmišljao je o tomu kako bjegunci odmiču, no Slaughter je odlučio da čeka mjesečinu i od toga ga nitko ne može odvratiti.

Sundance i Gauze su se s vre-

mena na vrijeme nemirno namještali. Osobito Sundance. Antrim je to slušao sa zadovoljstvom.

Onda se odjednom prolila mjesečina. U dolini kao da je svanuo dan. Razaznavala se svaka travka, tako jasno bijaše svjetlo. Tako se jasno vidio i bijes na Sundanceovu licu.

Jedan je konj nestao. Jake Gauze također.

*

Nikomu kao da nije bilo do razgovora. Antrim se osjećao kao da mu je zadan snažan udarac.

Prokleti stari lopov, kako je kliznuo. Antrima to zapravo nije smjelo iznenadivati, no u zadnje se vrijeme činilo da je Gauze izgubljen i slomljen, da su ga Sundance i Slaughter samljeli kao mlinsko kamenje. Nitko ne bi vjerovao da će Gauze riskirati bijeg pred Slaughterovom puškom. No stari je momak ipak iskušao posljednju priliku i uspio. Vjerojatno bolje od gipke zmije.

Zašto je pobjegao? Samo zbog Slaughtera?

Antrim je škrgutao zubima. Činilo se da postoji drugo rješenje zagonetke.

Kad se poslije predstave s Lolitinom otmicom Antrim vratio, Spence je još bio na ranču. Gauze ga je samo prividno otjerao. Kao i Lolitu. Sundance, Kerrik, Cope i on, Antrim, nisu smjeli sudjelovati u diobi blaga. I da se nije pojavio Slaughter, Gauze bi se odavno pridružio paru iz Tombstonea.

Slaughter je našao tragove i put je šutke nastavljen.

Otprilike sat nakon toga Sun-

dance se približi šerifu i dodirne uzde njegova kona. Slaughter se bezizražajno zagleda u uzbuđeno Sundanceovo lice.

— Što je? — pitao je mračno.

— Meksikanka! — reče Sundance. — Prokleta sam dobro slutio da sam je već vidio.

— Tako? I ja sam je vidio prije — reče Slaughter. — U Tombstoneu je jedna kao ona...

— Ne razumijete — reče uzbučeno Sundance i uhvati šerifa za ruku. — Mislite na to tko je ubio Kerrika i Copea. Meni je to sad jasno: ona! Možda je već sredila i Jakea. Ako nije, učinit će to. Siguran sam. Ona također traga za blagom, no ne samo to...

— Jeste li pojeli kakve lude gljive? — upita šerif.

— Čovječe — navaljivao je Sundance — sve vam mogu dokazati. Ako postoji išta što Meksikanac ne zaboravlja, onda je to osveta. To znate jednako dobro kao i ja. Ta djevojka godinama živi za osvetu, za to da osveti očevu smrt.

— O čemu zapravo pričate?

— reče Slaughter nepovjerljivo.

— Ako zavitlavanjem želite pomoći Gauzeu da odmakne...

— Do bijesa, niste li ništa shvatili.

— Možda bih shvatio nešto kad bih znao o čemu govorite.

— Neprestano o toj Loliti iz Tombstonea.

— Aha. Rekli ste da je netko ubio njezina oca.

— Jest. Prije osam godina čopor Curlyja Billa u kanjonu Skeleton...

— Zato?

— Zbog karavane natovarene srebrom koje je Don Miguel Garcia htio prokrijumčariti u Tucson. Slušajte, morali biste...

— Točno, moram naći te konje — reče Slaughter uz hladan smiješak. — Idemo, ne gubimo vrijeme.

— Trenutak!

Slaughter se više nije obazirao na Sundancea. Pognuo je konja i nastavio pratiti tragove koji su se u isušenom potočnom koritu jasno ocrtavali.

*

Sundance ima pravo, mislio je Antrim. Ako je ta Lolita kći Dona Miguela, neke dosad maglovite stvari dobivaju čvrste obrise. U tom slučaju Lolita je bila onaj lijepi jahač koji je, prema legendi, uspio izbjeći pokolj u Skeleton Canyonu. Onda je ona usamljeni jahač koji se s vremena na vrijeme pojavljivao u brdima San Luisa. Onda je ona vodila osvetničku ruku koja je istrebljivala članove Billove bande sve dotle dok nije preostao samo Jake Gauze. Sad se pojavila kao zavodljiva Lolita da odglumi ulogu osvetničke Dalile kod ostarjelog Samsona Jakea Gauzea.

Prepreden kakav jest, Sundance je odmah našao priliku da svoja ubojstva Kerrika i Copea, pripiše Loliti. Dakako, ta dvojica osvetnicu nisu uopće zanimala. Nijedan od njih nije sudjelovao u pokolju u kanjonu niti je bio član Billove bande.

Lukavom Sundanceu ipak su promakle neke pojedinosti. Ako je svojim očima vidio bijeg mladoga jahača i kasnijega osvetnika prepoznao u tom liku, mo-

rao je u ono vrijeme biti u tom kraju.

Tko je dakle taj zagonetni Sundance?

Konji su dugim koracima napredovali ravnicom, kad je šerif podigao ruku.

— Pred nama je Turkey Creek Canyon — rekao je Slaughter — odmah iz onoga borovičnoga grmlja. Nitko neće pucati prije mene. No ako bude pucnjave, gađajte dobro. Neka se ne dogodi da bude pogoden konj. Životinje želim dobiti neozlijeđene. S konjokradicama sam također zadovoljan ako su mrtvi.

Poslije nekoliko trenutaka ušli su u kanjon. Kretali su se polako. Pješčano tlo potpuno je prigušivalo šumove. Noć se bližila kraju. Mjesec bijaše sasvim blijed. Predjutarnja izmaglica obavijala je kržljivo raslinje poput prozirne koprene.

Tišinu umiruće noći nije narušavao nikakav uzvik ili pucanj. Nikakve salve da je do kraja. Čudno, mislio je Antrim, jer Gauze je već morao opomenuti ovo dvoje.

Sundance počeo ljutito gundati:

— Ako su išli ravno prema granici...

— Tišina! — obrecnu se Slaughter i ode dalje, na dobacivši nikomu ni pogled.

Sundance to primi kao udarac po licu. Zastao je i počeo polako izvlačiti revolver. Lopov koji puca u leđa, ili u njih zabija nož, čini to kad je uistinu bijesan.

Antrim munjevito trgne oružje, nasloni ga preko sedlene jabeke i zategne oroz.

Taj zvuk nije promakao niko-

mu. Sundance se okrenuo panterском kretnjom, ne ispuštajući pri tom iz vida šerifa. No Slaughter je već bio spreman. Oh da, on nije ništa manje opasan negoli Sundance. Antrim je to osjećao, a sad je sve jasno vidio.

Šerif na prvi pogled shvati što se događa.

— Bude li pomoć potrebna, zatražit ću je — rekao je šerif Antrimu.

— To nećemo dugo čekati — napomene Antrim.

— Krivo, King — reče Slaughter — jer ne tražim pomoć od svakoga.

King! mislio je Antrim.

*

Antrimovi očni kapci spustiše se tako da je gledao kao kroz prerez. Bio je to zapravo znak da je spreman za sve što dolazi.

— Tako — rekao je — znate sve o meni, je li?

— Dakako. Na mom terenu ne može se dogoditi ništa bez moga znanja. Sve brzo saznam. Za tom me plaćaju.

— I što namjeravate poduzeti?

— Trenutno sam zaokupljen time da uhvatim konjokradice. Vas dvojica ćete odsad ići preda mnom.

— Antrim je neko vrijeme ispitivao Slaughterov pogled. Zatim slegne ramenima, spremi revolver i krene. Sundance mu se odmah pridružio. Kretali su se oprezno.

Nakon nekog vremena Antrim zastade i obrati se šerifu.

— Čini se da smo blizu kanjona. Ondje je celavao brdo, nalik na glavu šećera.

– Davisovo brdo, obećana zemlja tragača za blagom – podrugljivo će šerif. – Dobro otvorite oči. Ondje negdje mora biti i onaj »drugi kanjon« koji vas zanima, a ondje ćemo naći i vaše prijatelje.

Sljedeći se zaustavio Sundance.

– Kanjon se odvaja ovdje...

– Pssst! – opomene ga Antrim, podigavši ruku.

Tad su i drugi začuli šumove. Tiho, negdje podaleko miješali su se ljudski glasovi.

Sundance duboko udahne i nagne se naprijed.

– Sunca mu – reče – imamo ih!

Jahači su poskakali s konja i ostavili ih da stoje spuštenih uzda.

– Naprijed! – reče Slaughter nestrpljivo.

Sad kad su konjokradice bile blizu, više se nije mogao suzdržati. S puškom u ruci žurio je prema cilju.

Sundance ga je začas sustigao i prestigao. Kretao se gipko poput crne pantere, glave nagnute kao da njome želi rasparati maglu koja se zgušnjavala u pojutarju. Od nje se navlačila odjeća. Na šerifovoj pušci caklile su se kapi.

Sundance odjednom promrmlja nešto i stade.

Antrim priđe bliže. Pred njim je bio izvor, jezerce koje je očito odmah gutalo podzemlje. Blizu njega bili su ostaci kola. Komadi pougljenjenih dasaka, dvije zardale osovine s kojih su visjele polomljene opruge, zatim malo dalje u vlažnoj travi crne i iskrivljene šine kotača, nalik na zmije.

Sundance se uspravi i mračno pogleda Antrima.

– Evo kola – rekao je. – To je sve što je od njih ostalo.

Antrim je šutio, što je Sundancea ljutilo.

– Ti si imao skicu – promrsio je – do vraga. Zar ne vidiš da su ta prokleta kola sad na drugomu mjestu.

Antrim je shvaćao što misli Sundance. Ostaci kola nisu ondje gdje bi morali biti prema Huntovoj skici. Hunt nije nacrtao kola ovdje pokraj izvora nego na sredini između dvaju mogućih pojila.

– Idemo! – opominjao je Slaughter. – Podsjećam vas, momci, da želimo uhvatiti konjokradice. Čujete li, idemo dalje!

Antrim se zagledao prema zapadnoj strani. Pokušavao je otkriti udubljenje o kojemu je govorio Zwingov ujak. U magli nije bilo lako otkriti takvo mjesto u stijeni.

Antrim pođe naprijed ne gledajući u tlo. Udario je koljenom u velik kamen tako da ga je cijeloga probola bol. Gromada bijaše nalik na stol a postavljena tako kao da označava grob.

– Kopilad! – režao je iza Antrima Sundance. – Promijenili su svaku Huntovu oznaku.

– K vragu s vašim oznakama – obrecnuo se Slaughter. – Rekao sam već da nećemo gubiti vrijeme. Hajde!

Antrim je, međutim, i nadalje išao prema zapadnoj stijeni, kao da šerif Slaughter i ne postoji. Od kamena do zida nabrojio je četrdeset koraka, premda bi ta razdaljina smjela iznositi samo dva. I nigdje u stijeni nije

bilo udubljenja ili bilo kakve rupe.

Opipavanje rukom nije donijelo nikakva ploda. No to je jamačno bila oznaka koju je opisao Zwingov ujak, jer je Antrim napipao dva ugrebena križa, jedan iznad drugoga. No ni kamen nije bio na mjestu gdje bi morao biti.

– I? – režao je Sundance.

Antrim podigne ramena.

– Ostaci kola i kamen odvučeni su na drugo mjesto – rekao je.

Sundance je psovao. Slaughter reče:

– I mi ćemo na drugo mjesto. Oprostite se s bajkom Zwinga Hunta i naprijed u lov na konjokradice.

Trojka je upravo razmjenjivala ljutite poglede, kad je negdje u magli planula puška. Metak je udario u kamen upravo ondje gdje je Zwing Hunt uklesao svoje križeve. Antrim se tako brzo okrenuo da je uspio opaziti strijelčevu sjenu iza nedalekoga stabla.

Brzim ali ostrim pogledom Antrim je uhvatio još dvije stvari: iznenađenje i bijes na Sundanceovu licu i dva uplašena konja u propinjanju.

S podignutim revolverom u ruci Antrim je vrebao sjenu u zaklonu, no mislima je bio kod Sundancea koji je ogorčeno psovao i kod uznemirenih konja. Kod grla koja Slaughter nije tražio.

Konji što ih je ugledao Antrim nisu imali baš ništa zajedničko s čistokrvnim životinjama. Bili su to primjerci kakve može svatko kupiti za četrdesetak dolara.

Antrim osjeti nešto od razo-

čaranja i bijesa što je morao kipjeti u Sundanceu otkako je shvatio kako ih je Jake Gauze lukavo nasamario.

Stari ih je lopov, po svemu sudeći, na kraju krajeva ipak nadigrao. On je našao vremena i priliku da taj kanjon jednostavno isprevrne, da ga bogato namjesti krivim oznakama, kao što bi učinio nepošteni prodavač rudnika sa svojim kopovima. A onda je stari jarac odjez-dio onamo gdje je blago bilo uistinu zakopano.

Jake Gauze sada je zacijelo bio kilometrima daleko. Ne samo da je namagarčio Antrima, Sundancea i Slaughtera, nego je isto tako izigrao Spencea i Lolitu. Nevjerojatno lukavo Gauze je udesio sve tako da se jedni bave drugima, dok će on za nekoliko sati sa svojim plijenom i konjima koji se ne mogu sustići biti na putu u Meksiko.

Antrim je još motrio strijelčev zaklon, kad se Spence javio iz sasvim drugoga smjera.

– Curly, prokleti luđače, makni se da napokon dobijem na nišan to šerifsko kopile.

Odmah zatim puška je opalila drugi put.

Antrim okrene glavu. Vidio je kako je šerif zateturao i pao licem u travu.

Istoga trenutka zapucao je Sundanceov revolver. Lolitin je krik nadjačao lutajuću jeku i s njom zamro.

*

Događaji su tako iznenadivali da se Antrim ukipio kao da je uzet. Misli koje su se rojile njegovom glavom skamenjivale su ga tako da nije bio sposoban ni

za kakvu akciju. Samo se tako moglo dogoditi da Sundance odmagli bez barutnoga ispraćaja.

Antrim je čuo kako odvažna mlada žena izdiše u smrtnom krik. Vidio je kako pada nepobjedivi John Slaughter. Već je to bilo dovoljno da se izgubi u potresenosti.

A bilo je ovdje još nešto drugo.

Tek jučer naslutio je Antrim nešto, no odbacio je tu slutnju jer mu se činila nevjerojatnom. A sad se pokazala stvarnom. Potvrdio ju je Spence kad je viknuo: »Curly!« Legendarni razbojnik Curly Bill koji, kako je cijeli svijet mislio, godinama trune u osamljenom grobu kod Iron Springsa, pojavio se kao da je uskrsnuo.

Zagonetni Sundance nije bio nitko drugi negoli podmukli ubojica Curly Bill Brocius!

Razbojnik je na neki način ipak izvukao živu glavu i sad se vratio da obračuna s Jakeom Gauzeom te da uzme svoj plijen. Više nije bilo sumnje. Više nije bilo nejasno zašto se Jake Gauze bojava Sundancea kao kuge.

Kad se Antrim prenuo iz uskomešanih misli i kad je bistrije pogledao oko sebe, bilo je kasno.

Curly Bill Brocius je nestao. S njim i dva konja. Iz magle se čuo samo prigušen topot. Sundance je poveo kljusad korakom, a sad ih goni u galopu.

No jedan drugi zvuk postade Antrimu važniji. Planula je puška i Antrimov šešir odskoči prema zatiljku.

Krajičkom oka ugledao je

plamen i brzo opalio dvaput u tom smjeru.

Zamagljena sjena trčala je prema drveću gdje su stajali konji. Kad je opazio da su nestali, kartaš stade kao ukopan i poče bijesno psovati čovjeka koji ga je ostavio u divljini. Zatim je brzo krenuo.

— Spence! — viknuo je Antrim podižući revolver.

Spence se okrenuo, ne prekidajući psovke. Pucao je odmah. Metak je u toj naglosti promašio. Tako je Spence prokockao zadnju priliku.

Antrim mirnom rukom pritisne obarač. Iako je udaljenost za kolt bila velika, nije bilo promašaja.

Spence napravi nekoliko koraka i razjapi usta. Tako se spustio na koljena. S mukom je pokušavao nasloniti pušku na jednu granu i umiriti je.

Antrim je pucao ponovo. Kartaš se zgrčio i više se nije pokretao. Antrim potrči prema mjestu odakle je dopro Lolitin krik. Bio je to smrtni jauk i ništa se više nije moglo promijeniti.

Kad se Antrim nagnuo nad Slaughtera, nije uspijevaao napihati bilo.

Antrim se uspravi. Mislio je na Sundancea. Stari lopov Gauze nadmudrio ga je dvaput i prevario ga za plijen. Zato Sundance mora žeđati za osvetom. Svoga bivšega drugara potražiti će makar na dnu pakla.

Na tragu za Gauzeom Antrim će ga naći!

Antrim poče trčati prema ulazu u kanjon, gdje su ostavili konje.

Kad je stigao, bio je obliven znojem. Ali konji su bili na svom mjestu. U žurbi, Sundance

se nije sjetio da ih makne. Ili se kljusadi nije sjetio, ili jednostavno nije htio gubiti vrijeme. Osim toga, računao je s tim da će mu Spence skinuti Antrima s vrata.

Antrim bijaše zadovoljan što je uzeo Kerrikova konja. Žučko je bio izdržljiviji od gladnoga vuka zimi. Nijedno drugo grlo iz Gauzeova korala ne bi moglo tako izdržati put i nastaviti bez pravoga odmora. Nastaviti tragom čovjeka koji je imao na raspolaganju dva konja.

Antrim skine mamuze i spremi ih u torbu. U nestrpljenju će ih možda još i potražiti. No to nije htio riskirati. Ako izmrcvari životinju, ubojica će mu možda uteći.

*

Dan je polako odmicao. Antrim je pazio na konja ali ipak nije išao sporo. No žučko je opravdavao najsmionije nade. Antrim je čestitao samomu sebi što je u međuvremenu uredio lošu potkovu.

Traganje za blagom bijaše okončano. Jake Gauze sve ih je pretekao. Antrima je iznenadivalo što mu sve to zajedno više i nije bilo važno. Mnogo je vremena potrošio da bi skupio i sredio različite pojedinosti, da bi otklonio zapreke na tom zlatonosnom putu. S pravom bi se osjećao kao Sundance. Ali Antrim nije žalio. Skriveno blago zamijenio je drugi zamamniiji cilj: djevojka Idy. Misao na nju zasjenjivala je sve ostalo.

Antrim se vrati mislima Gauzeu.

Jake Gauze najprije će otići po čistokrvne konje u skrovište i onda nastaviti bijeg prema Meksiku. Toga se zacijelo bojao

i Sundance. Uspije li on uhvatiti staroga lopova, u bijesu će mu zacijelo htjeti iščupati srce. Ali ako na ranču zatekne samo Idy...

Antrim osjeti ledene žmarce. Obrisao je čelo i počeo u torbi tražiti mamuze. No ipak se svladao. Razum je morao pobijediti.

Naprežući oči Antrim je tragao ispred sebe za jahačem kojega je na tom putu očekivao, no uzalud.

Kad je stigao do ranča, mračilo se.

Bolan uzdah ote se Antrimu kad je pogledao ranč. Došao je prekasno. Sundance je stigao zadovoljiti svoju osvetu. Na verandi je ležao Jake Gauze sa sleđenim iznenađenjem na licu.

Antrim obide leš i pogleda kroz otvorena vrata. Ježio se zamisljajući što će vidjeti. Ako se to dogodilo, nikad više neće moći mirovati.

Zvecnule su uzde. Antrim se brzo okrenuo.

Kroz grimizni zastor večeri u dvorište su dolazili ukradeni punokrvci, snažni i gipki.

Sundance je jašio ždrijepca. Postrance se smijao djevojci na kobili, vezanoj dugim užetom. Jedan pogled bijaše dovoljan da opazi kako su Idy vezane ruke i noge.

Antrim prekorači leš i side s verande.

— Sundance! — viknuo je.

Vidio je kako su se leđa snažnoga čovjeka ukočila. Sundance je prepoznao glas i znao je što on znači za njega.

Sundance se brzo okrene u sedlu i počeo pucati iz oba revolve-
vera.

Žurba bijaše prevelika. A možda ga je i prvi put Antrimov povik nagnao u paniku. Konj se uznemirio pri prvom pucnju i počeo skakati.

Antrim je opalio samo jednom. Sundance pade sa sedla.

Na tlu bijaše sasvim nalik na svoju žrtvu što je ležala na verandi.

*

Idy Harris reče mirno:

— Nekako sam računala s tim da ćeš se pojaviti. Mislila sam da ćeš to nekako izračunati i doći. Čekala sam te. No najprije je stigao Sundance. Jake i ja bili smo na verandi. To jest, on je bio pred mojim revolverom. Znaš, bila sam sigurna da će se Jake odmah vratiti, da će vam izmaknuti prvom prilikom. Nije se bojao da ćete se dočepati blaga. Prije negoli ste bili otišli, rekla sam mu da sam Huntovę oznake odvukla na kriva mjesta.

Antrim se iznenadio.

— To si ti učinila?

Idy se smijala.

— Jasno! Ja i moj konj. Živinće je snažno a vremena je bilo dovoljno. Našla sam to mjesto i poremetila oznake mnogo prije negoli si se ti pojavio.

Idy popravi kosu i nasmiješi se Antrimu tako da mu postade pretoplo.

— Znala sam gdje je blago za kojim žeda Jake, ali do jučer mu o tomu nisam rekla ni slova. Priče o blagu bile su moj svakidašnji kruh. I mnogo drugih priča o tomu Curlyju Billy. Wild Bunch Curly Bill, on pa on! Zatim priče koje je Jake pričao o sebi, o tomu kakav je vražji momak bio. Možda i jest, ne

znam, a i svejedno mi je. No uvijek sam mislila da blago zavređujem prije ja negoli Jake. Red Dan Harris pomogao je da se zakopa taj plijen. Jest, tako je, sir! On! Zatim je cijelom svijetu obznanjeno da su Reda Dana Harrisa ubili Indijanci. No ja sam zaključila da je to učinio Jake. Zato što mu nije htio odati gdje se blago nalazi.

Antrim je gutao svaku riječ. Djevojka je nastavila:

— Čula sam kad je Sundance došao u dvorište, no mislila sam da si stigao ti. Pune ruke posla imala sam s tim da pazim na Jakea. Htio je odmagliti. Odjednom je oko mene zagrmjelo i Jake je pao. Sundance se nije zadovoljio time da ispali u njega jedan jedini metak. Pucao je kao ludak. Ostalo možeš sâm zamisliti.

Antrim kimne.

— Ali ja sam mislio da si zaljubljena u Sundancea.

— U toga tvora? Da ga volim a vidjela sam kako je Copea ubio s leđa? Da volim toga prevrtljivca? No priznajem da sam za jednim poludjela, to je točno.

Antrim svrne pogled prema dvorištu. Činilo mu se da je dolutali ćuh vjetra počeo razmicati granje grmlja.

— Eto — reče djevojka — mislim da ćeš sad otići za nekom novom zvijezdom, nekamo, svojim putem. — Ponovo je poravnala neposlušne kovrčice i dodala: — Ništa te više ne zadržava.

Antrim skine šešir, otrese ga i zagleda se u rupu od metka. Ali nije razmišljao o tome. Mislio je kako nijednom, u bilo ko-

jemu susretu s Idy, nije uspije-
vao naći prave riječi.

Pošutio je i onda počeo polako, kao da ga muči grlobolja:

— U koralu su konji koje je
jašio Sundance. Vjerujem da si
ti dovela arapske punokrvce iz
skrovišta. Dobro. Za svakoga
pravog čovjeka ta su grla vri-
jedna tisuću dolara. Reci, kako
bi bilo da ih odvedemo onamo
kamo pripadaju, u Torreon s
one strane granice, pa da zara-
dimo te pare? Pri tom bismo
mogli pogledati kako je u Eagle
Passu. Ako utvrdiš da je Eagle
Pass uistinu onakav kako mi-
sliš, mogli bismo se zaustaviti
ondje i smiriti. Kad bi mogla iz-
držati sa mnom, ne bih tražio
nikakvu novu zvijezdu.

Antrim se naprezao kao da
radi težak i nesiguran posao.

Djevojka se smiješila.

— Ah, zvijezdu! Ljudi traže
miraz, već i zbog nevolje, zato
što ništa nemaju. A ja sam uda-
vača bez miraza. Postoji li bla-
go, ne znam. Nisam ga iskapa-
la.

— Pa — javi se Antrim — ni-
sam razmišljao o mirazu. Kad
bi blago i postojalo, ne bih se
vjenčao njime.

— Lijepo, ali ako ono postoji,

što da radim s njim? Ako posto-
ji, ono čeka. Nitko ga ne može
naći jer sam razvukla oznake.

Antrim odmahne rukom.

— Neka trune — rekao je. —
Neka na njemu raste mahovi-
na. Do naše starosti.

Kao da su napokon nađene
prave riječi. Riječi koje su govo-
rile kako djevojka muškarcu
može značiti više od blaga u
zlatu i srebru. Idy je promatrala
Antrima srećom ozarenoga li-
ca. Možda bi mu pala u zagrljaj
da ih oboje nije trgnuo nečiji
glas.

Iz grmlja se izvukao šerif
John Slaughter, glave povijene
komadima razderane košulje.

— Prva razumna zamisao što
sam je čuo na ovom ranču —
rekao je idući s noge na no-
gu.

Nastao je tajac. Zatim je šerif
nastavio:

— Prisluškivao sam. Zadovo-
ljan sam, premda sve to ne ide
u ono za što sam plaćen. No
svatko ima i svoja zadovoljstva.
Neka vam je sa srećom! Rado-
valo bi me da se jednom pono-
vo vidimo, Antrime.

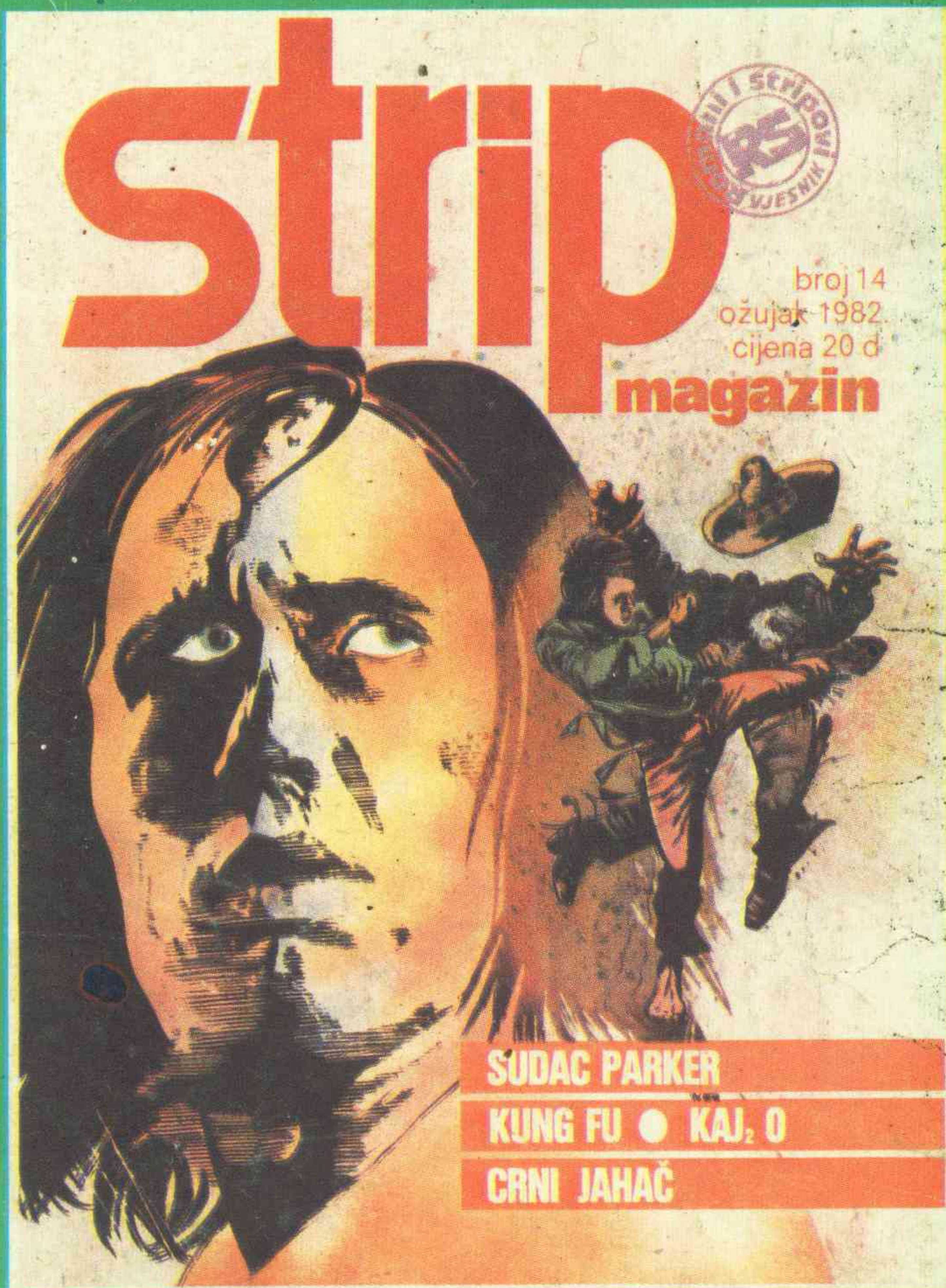
Šerif je rekao: Antrime! —
Čuo je čovjek koji je jednom bio
Luther King.

K r a j

U PRIPREMI:

G. F. Unger:
NEUMOLJIVI

Svakog prvog
utorka
u mjesecu

... kod vašeg
prodavača novina!